

Nipashhe

Jumatatu Agosti 19, 2019 Tanzania 1,000/- Kenya 100/-

ISSN 0856 • Na. 0580000

twitter.com/nipashetz

www.ippmedia.com



www.facebook.com/nipashetz



www.instagram.com/theguardian_newspaper

MWANGA WA JAMII

LIKE & FOLLOW US



NGO 158 zaondolewa kwenye rejista ya msajili

UKURASA 4


ST. JOSEPH UNIVERSITY
In Tanzania
"WHERE YOUR DREAMS ARE NURTURED"
Calling all Old Students of
SJCET, SJCIT, SJCMC, SJCHS
and **SJUIT-ARUSHA**
SJUIT invites its Alumnus for the
Alumni meet from 4:00PM-9:00PM on
24th August, 2019,
"Entrance is free". For details
www.alumni.sjuit.ac.tz
For more information contact:
+255 676 504 147
+255 745 281 505

Wakuu SADC watoka na maazimio mazito

YALIYOMO

UKURASA WA 5

SERIKALI YAAGIZA KAMPUNI KULIPA USHURU MGO DINI

KAMPUNI tanzu mkoani Geita zinazofanya kazi ya kutoa huduma katika kampuni ya uchimbaji madini ya Geita Gold Mining...

UKURASA WA 26

WALIOFARIKI AJALI YA MOROGORO WAFIKIA 95

IDADI ya watu waliopoteza maisha kufuatia ajali ya moto wa lori la mafuta iliyotokea Morogoro Agosti 10, imeongezeka...

UKURASA WA 26

MWANAFUNZI KIDATO 2 AJIUA KWA RISASI

MWANAFUNZI wa kidato cha pili Shule ya Sekondari Meru ya jijini Arusha, Faisal Ibrahimu (19) mkazi wa Kata ya Kati mkoani...

• **Ni** baada ya mkutano wao wa siku mbili kufungwa jana na kukubaliana kuwa...*Endelea uk. 2&3*



Mwenyekiti wa Jumuiya ya Maendeleo Kusini mwa Afrika (SADC), Rais John Magufuli, akiagana na Rais wa Afrika Kusini, Cyril Ramaphosa na Rais wa Namibia, Dk. Hage Geingob, baada ya kufunga rasmi Mkutano wa 39 wa Wakuu wa Nchi na Serikali wa SADC, jijini Dar es Salaam jana. **PICHA: IKULU**

Kitanzini kukutwa na dhahabu bandia

UKURASA 4



RIPOTI MAALUM
Madereva wazembe wanavyowamaliza Watanzania

UKURASA 4

MICHEZO

USAJILI SPRITE BBALL KINGS 'WATETEMESHA' UK.31

MAONI, KATUNI UK.6



SADC

MKUTANO MKUU

2019
TANZANIA
Dar es Salaam



Wakuu SADC watoka na maazimio mazito

Na Gwamaka Alipipi

MKUTANO wa 39 wa Jumuiya ya Nchi Kusini mwa Afrika (SADC) umemalizika jana jijini Dar es Salaam, huku wakuu wa nchi za jumuiya hiyo wakitoa maazimio ambayo yataleta manufaa kwa nchi wanachama.

Mkutano huo ulioanza kwa maonyesho ya viwanda Agosti 5, mwaka huu na jua na jana ulihitimishwa kwa wakuu wa nchi hizo kukutana na kujadiliana baadhi ya ajenda kisha kutoka na maazimio hayo.

Wakuu hao ni kutoka Zambia, Afrika Kusini, Angola, Msumbiji, Lesotho, Eswatini, Tanzania, Malawi, Namibia, Zimbabwe, Botswana, Madagascar, Mauritius, Seychelles, Comoro, na Jamhuri ya Demokrasia ya Congo (DRC).

Akizungumza wakati wa kufunga mkutano huo jana, Rais John Magufuli ambaye ni mwenyekiti mpya wa SADC baada ya kuchukua mikoba kutoka kwa Rais wa Namibia, Dk. Hage

Geingob, alitaja ajenda na maazimio yaliyofikiwa na wakuu hao.

"Mkutano ulikuwa na ajenda na maazimio yaliyofikiwa na wakuu wa nchi, tumejadiliana ajenda nyingi na tumefikia maafikiano, endapo yakitekelezwa yataleta manufaa mengi kwa wanachama," alisema Rais Magufuli.

Rais Magufuli alisema katika kukuza sekta ya viwanda katika nchi za SADC, Mkutano ume-wahimiza nchi wanachama kuendelea kutekeleza mkakati na mwongozo wa maendeleo ya viwanda wa SADC wa mwaka mwaka 2015.

"Mkutano wetu ulifanyika katika kaulimbiu isemayo: Mazingira wezeshi ya kibiashara kwa maendeleo jumuiishi na endelevu kwa viwanda na kukuza ajira, kauli mbiu hii ni endelevu kwa mikutano mingine ya SADC iliyofanyika Zimbabwe mwaka 2014, Botswana mwaka 2015, Eswatini mwaka 2016, Afrika Kusini mwaka 2017, Nam-

bia mwaka 2018," alisema Rais Magufuli na kuongeza:

"Zote ziliweka mkazo kwenye utekelezaji wa mkakati mpango mwongozo wa kunde-leza viwanda ndani ya SADC wa mwaka 2015 hadi 16."

Alisema kaulimbiu ya mwaka huu imeweka msisitizo ya kuweka mazingira bora ya biashara ikiwamo kuondoa vikwazo mpakani, ukilitimba kwenye maamuzi na rushwa.

Rais Magufuli alisema ili kukuza sekta ya biashara katika ukanda wa SADC, wakuu wa nchi wamepitisha kaulimbiu hiyo na kuielekeza kamati kusimamia utekelezaji wake na kisha kuwasilisha ripoti kwenye mkutano ujao.

Alisema wakuu wa nchi wamesaini itifaki mbalimbali na lengo lake ni kuhakikisha maazimio kama vile ajira, kunde-leza viwanda yanafanikiwa kwa haraka zaidi.

Rais Magufuli alisema katika kikao cha wakuu walipokea ripoti ya mwaka kutoka kwa

mwenyekiti wa SADC aliyemaliza muda wake pamoja ripoti ya mwaka wake wa Taasisi ya Siasa, Ulinzi na Usalama ya SADC.

"Wakuu wa nchi waliwapongeza wakuu hao kwa kazi nzuri walizofanya kwa mwaka uliopita," alisema Rais Magufuli.

USALAMA WA DRC

Alisema kwenye kikao chao wakuu wa nchi walikubaliana kuendelea kufuatilia suala la usalama nchini Jamhuri ya Demokrasia ya Congo (DRC).

MABADILIKO LESOTHO

Alisema pia wameitaka Lesotho kuharakisha utungwaji wa sheria itakayoanzisha mamlaka ya kitaifa ya kusimamia mabadiliko.

KUKABILIANA NA MAJANGA

Alisema pia wakuu wa nchi wameiagiza kamati kuharakisha kuanzisha chombo za SADC cha kukabiliana na majanga, ambacho

INAENDELEA UK. 8

SADC, EU zasaini mkataba wa bil. 119/-

Na Gwamaka Alipipi

NCHI za Jumuiya Maendeleo ya Kusini mwa Afrika (SADC) jana ziliingia mkataba wa makubaliano na Jumuiya ya Ulaya (EU) wenye thamani ya Euro milioni 47 (Sh. bilioni 119.556), kusaidia programu tatu za maendeleo kwa muda wa miaka mitano.

Programu hizo ni kuboresha uwekezaji na mazingira bora ya biashara (SIBE), Programu ya kuwezesha biashara kufanyika kwa urahisi (TFP) na Programu ya kusaidia viwanda na sekta za uzalishaji (SIPS).

Katibu Mtendaji wa SADC, Stergomena Tax na Balozi wa EU, Jan Sadek, waliweka saini kwa niaba ya jumuiya hizo wakati wa kikao cha kuhitimisha Mkutano wa 39 wa Wakuu wa SADC uliofanyika jijini Dar es Salaam, kwamba Programu ya SIBE itasaidia upatikanaji wa ajira kupitia uwekezaji miongoni mwa nchi hizo.

Kwa mujibu wa Tax, TFP itasaidia kukuza na kuendeleza uchumi kwa nchi za SADC, wakati SIPS itasaidia nchi hizo kufikia malengo yake ya uchumi wa viwanda.

"Kuingia kwa makubaliano haya kumedhihirisha undugu uliopo kati ya SADC na EU, vile vile kutasaidia jumuiya hii kufikia malengo yake ya kuwa na uchumi bora kuwa na viwanda sambamba na upatikanaji wa ajira," alisema Tax. Vile vile, alisema programu hizo tatu zimehusishwa na zinaendana na kaulimbiu ya Mkutano wa 39 wa SADC isemayo: "Mazingira wezeshi ya kibiashara kwa maendeleo jumuiishi na endelevu ya viwanda".

Kwa upande wake Balozi Sadek, alisema EU inaamini kuwa mazingira wezeshi ya kibiashara, uwekezaji na uboreshaji wa viwanda na kuweka mazingira bora kwa wafanyabiashara ndiyo njia pekee ya kufikia katika maendeleo.

Alisema programu hizo tatu zilizoingia makubaliano zinaendana na mtazamo wa EU katika kuzisaidia nchi za Afrika.

"Tunahitaji kusaidia mazingira ya kufanya biashara, kusaidia na kuboresha ufanisi wa kibiashara, kusaidia uwekezaji na viwanda kwa dhuni la kukuza uchumi na upatikanaji wa ajira," alisema Sadek.

Ushirikiano baina ya SADC na EU ulianza tangu miaka mingi, tangu miaka ya 2000 kiasi cha fedha kilichotolewa na EU kwa SADC ni Euro milioni 415 (Sh. trilioni 1.055) ambazo zilitumika katika kuboresha ulinzi na usalama, miundombinu, biashara, mazingira ya kufanya biashara pamoja na kilimo.



Madaraka Nyerere akiwaeleza wake wa marais kuhusu cherehani katika onyesho la 'Mchango wa Mwalimu Nyerere katika ukombozi wa Afrika'. Kulia kwake ni mama Janeth Magufuli, kushoto ni mke wa Rais wa Comoro, mama Azali Ambari na anayemfuata ni mke wa Waziri Mkuu wa Eswatini, mama Jane Dumile Dlamini. **PICHA: MPIGAPICHA WETU**

SADC yakubaliana mabadiliko ya sheria

Na Gwamaka Alipipi

WAKUU wa Nchi za Jumuiya ya Maendeleo Kusini mwa Afrika (SADC) jana, waliingia makubaliano ya pamoja na kufanya mabadiliko katika baadhi ya sheria, ikiwamo ya makosa ya uhalifu.

Pia wamekubaliana kulinda mimea na mazao yanayopati-

kana katika ukanda wa nchi za SADC.

Wakuu hao ni kutoka nchi za Zambia, Afrika Kusini, Angola, Msumbiji, Lesotho, Eswatini, Tanzania, Malawi, Namibia, Zimbabwe, Botswana, Madagascar, Mauritius, Seychelles, Comoro, na Jamhuri ya Demokrasia ya Congo (DRC), ambao walikuwapo nchini katika mkutano wa siku mbili.

Walisaini makubaliano kuhusu watuhumiwa watakaotenda makosa ya uhalifu katika moja ya nchi za SADC wata-paswa kurudishwa nchini mwao na kuhukumiwa kwa mujibu wa sheria ya nchi yake.

Kadhalika, Rais wa Zimbabwe, Emmerson Mnangagwa, alisaini makubaliano ya ushirikiano wa kudumisha masuala ya ulinzi,

usalama na siasa.

Wakuu hao pia walisaini kwa pamoja makubaliano ya uwapo wa manaibu makatibu watendaji wawili katika jumuiya hiyo, tofauti na awali aliyekuwapo mmoja.

Vilevile, Rais wa Msumbiji, Filipe Nyusi alisaini makubaliano kwa nchi yake kukubali kulinda mimea na mazao yanayopatikana nchi za SADC.



Wake wa marais nchi za SADC wafurahia utalii Makumbusho

Na Mwandishi Wetu

WAKE wa Marais wa Umoja wa Maendeleo wa Nchi za Afrika ya Kusini (SADC) juzi walitembelea Makumbusho ya Taifa baada ya ufunguzi wa mkutano wa 39 wa nchi hizo, ulimalizika jijini Dar es Salaam jana na kujionea onyesho linalohusu mchango wa Mwalimu Nyerere katika ukombozi wa Afrika.

Wake hao wa marais wakiongozwa na mwenyeji wao Mama Janeth Magufuli, walitembelea Kijiji cha Makumbusho, Barabara ya Bagamoyo na Makumbusho Nyumba ya Utamaduni iliyoko mita chache kutoka ukumbi wa mkutano wa SADC.

Waliopata fursa ya ziara hiyo ni pamoja na Mke wa Rais wa Afrika ya Kusini, Dk. Tshepo Motsepe, Mke wa Rais wa Namibia, Monica Geingos, Mke wa Rais wa Comoro, Mama Azali Ambari na Mke wa Waziri Mkuu wa Eswatini, Mama Jane Dumile Dmlamini.

Kinamama hao walionekana kufurahia onyesho la Mchango wa Mwalimu Nyerere katika Ukombozi wa Afrika, ambalo mmoja wa waelezaji wa historia hiyo alikuwa mtoto wa Mwalimu Julius Nyerere, Madaraka Nyerere. Kilichoonekana kuwafurahisha zaidi ni baadhi ya picha zilizobandikwa katika onyesho hilo ambazo na Madaraka alionekana akiwa mtoto.

Naibu Katibu Mkuu wa Maliasili na Utalii, Dk. Aloyce Nzuki, alimtambulisha Madaraka kwa wake hao wa marais na kusema kuwa inafurahisha zaidi kwamba historia ya Mwalimu Nyerere na mchango wake unaelezwa na mtoto wake ambaye mambo mengine alishuhudia kwa macho yake.

“Nani anaweza kueleza vizuri historia ya Mwalimu Nyerere kuliko mtoto wake mwenyewe? Angalieni na msikilize kutoka kwa mwanawe,” alisema Naibu Katibu Mkuu wa Maliasili na Utalii.

Madaraka aliwaeleza na kuwaonyesha picha za familia yao ilijumuisha Mama Maria Nyerere na Mwalimu Julius Nyerere na watoto wao akiwamo yeye (Madaraka).

Eneo la onyesho hilo lilikuwa na cherehani, radio na Tv ya zamani walizotumia nyumbani kwao.

Wake wa marais walimuuliza maswali Madaraka na kufurahishwa na eneo hilo la onyesho.

Onyesho hilo linaonyesha juhudi za Mwalimu Nyerere katika ukombozi wa Afrika pamoja na alio Shirikiana nao ikiwamo Samora Machel ambaye pikipiki aliyotumia katika kupigania uhuru imeonyeshwa katika onyesho hilo.

Pia wake hao walifurahishwa na ziara yao katika maeneo hayo ya utalii wa kiu-

tamaduni kwa kujionea nyumba za asili za kabila za Wangoni, Wagogo, Wabena, na Wazanaki.

Kila nyumba ya asili iliyokuwa mbele yao walitamani kuingia ili kujionea utunzaji maridhawa wa nyumba hizo.

Kadhalika waliangalia utamaduni wa ngoma za asili ambazo zilijipanga kuwapokea na kuburudika baada ya kutembea.

Kwenye lango kuu la kuingia Kijiji cha Makumbusho kulikuwa na ngoma ya Wadatogo na Wamasai kutoka Ngorongoro wakati na sehemu ya kupumzika kulikuwa na kikundi cha sanaa cha JKT kilichokuwa kimejiandaa kwa ngoma za Kisukuma na Kingoni.

Mrindimo wa ngoma za Kisukuma uliwanyanyua wake hao wa marais na kwenenda kucheza na kuwatunza wasanii.

“Hapana muda haujatoshwa mimi nitarudi kesho kuona vitu hapa,” alisema Mke wa Rais wa Comoro, Mama Azali Ambari.

Mama Ambari alisema kuwa vitu vingi vya kuona na kuangalia, lakini muda ulikuwa mchache.

Mbali na Makumbusho na Nyumba ya Utamaduni walitembelea ukumbi wa chimbuko la mwanadamu na kujionea fuvu la mwanadamu wa kale zaidi duniani Zinjanthropus.



Mkurugenzi Mtendaji wa Kampuni ya mafuta ya Puma Energy Tanzania, Dominic Dhanah, akizungumza na waandishi wa habari, katika Kituo cha Kimataifa cha Mikutano cha Julius Nyerere, jijini Dar es Salaam jana, wakati akitoa pongezi kwa Rais Dk. John Pombe Magufuli kwa kuwa Mwenyekiti wa Jumuiya ya Maendeleo wa Nchi za Kusini mwa Afrika (SADC). **PICHA: MPIGAPICHA WETU**

Kiswahili sasa rasmi SADC

Na Beatrice Moses

KISWAHILI kimepitishwa kuwa miongoni mwa lugha rasmi zinazotumika kwenye Jumuiya ya Maendeleo Kusini mwa Afrika (SADC).

Mwenyekiti wa SADC, Rais Dk. John Magufuli, alisema hayo jana jijini Dar es Salaam, wakati akifunga mkutano wa 39 wa viongozi wakuu wa nchi hizo na serikali.

Alisema Kiswahili kitatumika rasmi katika mawasiliano ya shughuli za SADC, ambayo imekuwa ikitumia lugha tatu ambazo ni Kiingereza, Kireno na Kifaransa.

Katika hatua nyingine aliitaka Sekretarieti ya SADC kutumia fedha za michango kwa manufaa ya wananchi wa nchi wanachama, ikiwamo ujenzi wa zahanati zitakazosaidia kupata huduma za afya hivyo kuokoa maisha yao.

Akizungumzia lugha ya Kiswahili, alisema hatua ya kupitishwa kwa lugha hiyo kuwa rasmi ni faraja kwa Watanzania wote kwa kuwa Hayati Mwalimu Julius Nyerere ndiye aliyeongoza harakati za ukombozi Afrika.

“Mwalimu Nyerere alijitoa kwa moyo alikubali nchi yake ipate shida na watu wake, ili watu wa mataifa mengine wakombolewe,” alisema.

Alizitaka nchi nyingine wanancha wa SADC kuiga mfano wa Afrika Kusini wa kuingiza somo la Kiswahili kwenye mfumo wa mafun-

zo wa elimu kwenye shule zao kuikuza lugha hiyo na kufanikisha utekelezaji wa matumizi yake.

MATUMIZI FEDHA SADC

Rais Magufuli aliitaka Sekretarieti ya SADC ambayo inaongozwa na Dk. Stergomena Tax ambaye ni Mtanzania, kuhakikisha fedha za michango zinatumiwa kwa manufaa ya wana-SADC.

Alisema bajeti ya kuendesha SADC kwa shughuli mbalimbali ikiwamo za maendeleo ni Dola za Marekani milioni 74, kati ya hizo 31 zinatolewa na wafadhili na asilimia 43 zinatokana na wanachama.

“Ni vyema kujitahidi kutumia vyema fedha hizi maana za michango ya nchi za SADC zinatokana na kodi za wananchi wa nchi wanachama, hivyo zilete manufaa,” alisema. Alitolea mfano wa matumizi mazuri ya fedha hizo kuwa ni pamoja na kuzipeleka kwenye huduma za afya.

Alisema katika Dola milioni 43 wanaweza kutoa kiasi cha Dola 2,000 na kuzigawanya kwenye ujenzi wa vituo vya afya na kupata vituo 17. Kituo kimoja kinagharimu Sh. milioni 500, kila kituo kinaweza kuhudumia watu 10,000 kwa

INAENDELEA UK. 8

AccessBank
TANZANIA • ACCESS GROUP

39th SADC Summit
Tanzania

Bodi ya Wakurugenzi, Menejimenti na wafanyakazi wa AccessBank tunatoa pongezi za dhati kwa Mh. Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Dkt. John Joseph Pombe Magufuli kwa kuchaguliwa kuwa Mwenyekiti wa Jumuiya ya nchi za Kusini mwa Afrika (SADC).

Tunamtakia utendaji mwema na wenye mafanikio

Mungu ibariki AFRICA, Mungu ibariki Tanzania, Mungu ibariki SADC.

HEADQUARTERS:- Demu House, Hijiroyama Cpo Makumbusho Village Museum
New Bagamoyo Road, P. O. Box 95068 | Dar es Salaam, Tanzania
Email: info@accessbank.co.tz | Web: www.accessbank.co.tz

215379402

NGO 158 zaondolewa rejista ya msajili

Na Mwandishi Wetu,
MBEYA

MSAJILI wa Mashirika yasiyo ya kiserikali nchini (NGO), Vickness Mayao, ameyaondoa mashirika zaidi ya 158 kwenye rejista ya mashirika yasiyo ya kiserikali.

Mkurugenzi Msaizi Uratibu wa NGO kutoka Wizara ya Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto, Grace Mbwilo, alitoa taarifa hiyo kwa niaba ya Mkurugenzi na Msajili wa NGO nchini.

Alisema katika Sheria ya Mashirika Yasiyo ya Kiserikali Na. 24 ya Mwaka 2002, kama ilivyofanywa mabadiliko na Sheria Namba 3 ya mwaka 2019, imefanywa kuwa jukumu la kusajili mashirika yanayoendesha shughuli za kijamii, kiutamaduni, kiuchumi, utawala bora, haki za kibinadamu na mazingira katika ngazi ya jamii kwa lengo la kutogawana faida na ambazo hazina mlengo wa kukuza biashara, zimeelekezwa kusajiliwa na Msajili wa Mashirika yasiyo ya kiserikali (NGO).

"Mashirika yaliyoondolewa kwenye Daftari la Msajili wa NGO

ni ambayo yalisajiliwa chini ya Sheria ya Mashirika yasiyo ya kiserikali Namba 24 ya mwaka 2002 ambayo yanafanya kazi kwa lengo la kunufaisha wanachama wake, kugawana faida, yenye mlengo wa dini na lengo la kukuza biashara na Bodi za Wadhamini," alisema Grace.

Alisema, hatua ya kuyaondoa mashirika hayo kwenye Daftari la Msajili wa NGO imefikiwa kwa mujibu wa Sheria ya Marekebisha Namba 3 ya mwaka 2019, iliyoanza kutekelezwa kuanzia Julai Mosi, 2019. Kwa mujibu wa sheria, mashirika hayo yanatakiwa kwenda kujisajili chini ya sheria husika ikiwamo Sheria ya Jumuiya za Kijamii (Sura ya 337), Sheria ya Muunganisho wa Wadhamini (Sura ya 318) na Sheria ya Kampuni (Sura ya 212), na kwamba inatakiwa kukamilisha zoezi hilo kabla ya Septemba Mosi, mwaka huu.

Alieleza kuwa kwa kuzingatia ufanuzi wa mipaka ya usajili ulioainishwa na Sheria Namba

INAENDELEA UK. 8



Mafundi wa ujenzi wakiendelea na kazi ya kumwagia maji kuta za mifereji inayoendelea kujengwa ili saruji ikauke katika eneo la Ubungo jijini Dar es Salaam jana. **PICHA: MIRAJI MSALA**

Ripoti: Madereva wazembe wanavyowamaliza Watanzania

Na Augusta Njoi, IRINGA

LICHA ya ajali za barabarani kuendelea kupungua, uzembe wa madereva wa magari na pikipiki unatajwa kuchangia zaidi ya nusu ya ajali zote nchini. Takwimu za Jeshi la Polisi Kikosi cha Usalama Barabarani zinaonyesha katika kipindi cha miaka mitano kuanzia 2013 hadi 2017, kiwango cha ajali kimeshuka huku makosa yanayotokana na uzembe wa madereva yakiongoza kwa kusababisha ajali.

Takwimu hizo zinaonyesha madereva wazembe wameendelea kuwa chanzo kikuu cha ajali hizo, zikibainisha kuwa kwa mwaka 2013 pekee, ajali 10,199 kati ya 23,842 zilizotokea, zilitokana na uzembe wao.

Kwa mwaka 2014, ajali 7,320 kati ya 14,360 zilitokana na uzembe wa madereva, huku

takwimu za jeshi hilo zikionyesha kuwa kati ya ajali 8,337 zilizotokea mwaka 2015, ajali 3,836 zilitokana na uzembe wa kundi hilo.

Vilevile, kwa mwaka 2016, kati ya ajali 9,856 zilizotokea, 5,391 zilitokana na uzembe wa madereva na mwaka 2017, changamoto hiyo ilisababisha ajali 2,715 kati ya 5,574 zilizotokea.

Jeshi hilo linabainisha kuwa visababishi vingine vikubwa vya ajali za barabarani ni uendeshaji wa hatari, likibainisha kuwa kwa mwaka 2013, kulikuwa na ajali 3,395, mwaka 2014 (1,896), mwaka 2015 (1,041), mwaka 2016 (1,041) na mwaka 2017 (618).

Katika mahojiano na Nipashe mjini Iringa wiki iliyopita, Mkuu wa Kitengo cha Elimu kwa Umma, Makao Makuu ya Kikosi cha

INAENDELEA UK. 8

Mbaroni kukutwa na dhahabu bandia

Na Marco Maduhu, SHINYANGA

JESHI la Polisi mkoani Shinyanga linawashikilia watuhumiwa watatu kwa tuhuma za kukutwa na vipande 10 vya madini bandia aina ya dhahabu wakiwa kwenye harakati za kuyauza wilayani Kahama.

Akitoa taarifa kwa vyombo vya habari jana, Kamanda wa Jeshi la Polisi mkoani Shinyanga, Richard Abwao, alisema watuhumiwa hao walikuwa na mtambo wa kufyatua madini hayo bandia ya dhahabu ambayo huyauza wilayani Kahama, Geita pamoja na Mwanza.

Alisema katika misako ya uhalifu ambao waliufanya mwezi uliopita mkoani humo, walifanikiwa kukamata watuhumiwa 73 wa matukio mbalimbali ya uhalifu, wakiwamo wezi, wauaji, pamoja na watu watatu wa utengenezaji wa madini bandia ya dhahabu.

"Watuhumiwa hawa tuliwakamata wakiwa na vipande 10 vya madini bandia aina ya dhahabu na walikuwa kwenye harakati ya kuyauza wilayani Kahama, na wamekuwa wakiyauza pia Geita, pamoja na Mwanza,"

alisema Abwao. "Katika msako huo pia tulifanikiwa kukamata watuhumiwa 48 wakihusika na uuzaji madawa ya kulevya aina ya bangi kilo 229, mirungi kilo 117, cocaine kilo 117, heroine gramu 189, pikipiki tatu, Tv sita, Laptop mbili, Sabwoofers moja, pamoja na mitambo ya gongo 27," aliongeza.

Alisema pia walifanikiwa kukamata watuhumiwa wanne waliohusika na matukio ya mauaji wa Kalekwa Shiku (50) mkazi wa kijiji cha Mishepo, Shinyanga vijijini, ambaye aliuawa kwa kufunikwa mfuko usoni, kufungwa mawe miguuni, na kisha kuzamishwa kwenye bwala la maji na kufariki dunia.

Alisema watuhumiwa hao walitekeleza mauaji hayo Juni 6, mwaka huu, kwa madai ya tamaa ya kutaka kujipatia ng'ombe tisa kwa mwanamke huyo na baada ya kugoma ndipo waKatekeleza mauaji hayo.

Alisema watuhumiwa wote waliohusika na matukio hayo ya uhalifu na mauaji mkoani humo, wanawashikilia na upelelezi ukamilika watafikishwa mahakamani ili sheria ifuate mkondo wake.

BONITE BOTTLERS LIMITED

Advertisements of Employment

1. Mechanical Technician

Qualification:

- Applicant should be a holder of Bachelor Degree /Diploma in Mechanical Engineering from a recognised Institution.

Key skills & Abilities:

- Ability to maintain all the mechanical equipment to acceptable and approved standards for efficient operation, and to ensure the smooth running of the Line and service equipment by close communication with other staff.
- Ability to operate the machines as directed and to ensure they are running smoothly and efficiently as required and kept clean as required.
- Able to work independently with minimum supervision
- Self motivated and flexible person and a good team player

2. Electrical Technician

Qualification:

- Applicant should be a holder of Bachelor Degree/Diploma in Electrical Engineering from a recognized institution.

Key skills & Abilities:

- Ability to maintain all the electrical equipment to acceptable and approved standards for efficient operation, and to ensure the smooth running of the Line and Service equipment by close communication with other staff
- Ability to operate the machines as directed and to ensure they are running smoothly and efficiently as required and kept clean as required.
- Ability to ensure the correct electrical functioning of all electrically operated machines on the premises.
- Able to work independently with minimum supervision
- Self motivated and flexible person and a good team player

Experience: 4 years or above in Mechanical/Electrical field.
Deadline date: 21.08.2019
Location: Moshi.

Mode of Application:

All applications accompanied with cover letter, photocopies of certificates and CVs to be sent to the undersigned address to reach him not later than 21/08/2019.

The Managing Director,
Bonite Bottlers Ltd,
P. O. Box 1352, MOSHI

HABARI KITAIFA



Meneja wa Vodacom Tanzania Plc Wilaya ya Kinondoni, Suleiman Amri, akimsajili Mama Maria Nyere kwa njia ya alama za vidole nyumbani kwake jijini Dar es Salaam. Kampuni hiyo inaendelea kuunga mkono zoezi hilo lililobainishwa na serikali na kuhamasisha watu wote kujisajili kwa njia ya alama za vidole ambayo ni ya haraka na haina gharama yoyote. **PICHA: MPIGAPICHA WETU**

Lori mafuta lateketea, laua, kujeruhi dereva

Na Shaban Njia, KAHAMA

LORI mali ya Kampuni ya Mount Meru lililokuwa limebeba shehena ya mafuta, limeanguka na kuwaka moto papo hapo katika Kijiji cha Shunu Kata ya Nyanganga, Halmashauri ya Mji wa Kahama mkoani Shinyanga na kusababisha kifo cha mtu moja na kujeruhi dereva.

Aliyefariki dunia ametajwa kuwa ni utingo aliyefahamika kwa jina moja la Erick (22) na kumjeruhi dereva, Ibrahimu Issa.

Lori hilo lenye namba za usajili RAD 416V na tela namba RL 1950 lilianguka usiku wa kuamkia Jumamosi likitokea jijini Dar es Salaam kuelekea Rwanda, lilianguka na kuwaka moto wakati likikwepa gari dogo aina ya Toyota Voltz.

Kube Shija, Mwenyekiti wa Kijiji cha Shunu, alisema kuwa walisikia mlipuko wa moto majira ya saa saba usiku na walipofika katika eneo hilo walikuta lori hilo likiwa linateketea kwa moto, huku mwili wa dereva uliwaka moto.

Alisema baada ya kuona tukio hilo walitoa taarifa kwa Jeshi la Zimamoto na Uokoaji ili waje kuzima moto huo, na walifanikiwa kumwokoa dereva na kumkimbiza katika Hospitali ya Mji wa Kahama kupatiwa matibabu.

“Tulisikia mlipuko mkubwa sana usiku wa saa saba, na tulifika eneo hilo tulikuta lori la mafuta likiwa linawaka moto, na tulifanikiwa kumwokoa dereva wa gari ambao tulimkuta akiwa anagalagala chini

INAENDELEA UK. 26

Serikali yaagiza kampuni kulipa ushuru mgodini

Na Alphonse Kabilondo, GEITA

KAMPUNI tanzu mkoani Geita zinazofanya kazi ya kutoa huduma katika kampuni ya uchimbaji madini ya Geita Gold Mining (GGM) zimetakiwa kulipa ushuru wa huduma (service Levy) kwenye halmashauri husika mkoani Geita.

Serikali imesema kwa kufanya hivyo, serikali itapata mapato yake. Kauli hiyo imetolewa na Mkuu wa Mkoa wa Geita, Mhandisi Robert Gabriel Luhumbi, wakati wa hafla ya kutiliana saini hati ya makubaliano ya fedha ya uwajibikaji kwa jamii CSR kwa mpango kazi wa mwaka 2019/2020 kati ya Halmashauri mbili za Mji na Halmashauri ya Geita na GGM.

Gabriel alisema kuna baadhi ya kampuni tanzu zinazofanya kazi ya kutoa huduma kwenye mgodi wa GGM zinakwepa kulipa ushuru wa huduma kwenye halmashauri na kusababisha halmashauri kukosa mapato

stahiki na hivyo kuzitaka kampuni hizo kuanza kulipa haraka ushuru huo.

“Kuna baadhi ya kampuni tanzu zinafanya kazi ya kutoa huduma kwenye mgodi wa GGM, lakini zinakwepa kulipa ushuru wa huduma kwenye Halmashauri za Mkoa wa Geita. Kampuni hizo nazitaka zianze kulipa mara moja,” alisema.

Utilianaji saini ya hati ya makubaliano hayo baina ya halmashuri hizo na GGM ulipokelewa kwa shangwe na viongozi wa vyama vya siasa, dini na watendaji wa serikali baada ya Halmashauri ya Mji Geita kutajwa kuwa imekuwa ya kwanza kitaifa kwa kukusanya mapato ambapo halmashauri ya Geita nayo imeingia katika halmashauri tano bora katika ukusanyaji wa mapato nchini.

Gabriel alisema halmashauri hizo zimeuletea heshima kubwa Mkoa wa

INAENDELEA UK. 26

Tanzania yapigiwa debe kwa uwekezaji

Na Romana Mallya

BALOZI wa China nchini, Wang Ke, amesema Tanzania ni sehemu nzuri ya uwekezaji kutokana na kuwa na soko la uhakika, nguvukazi na bandari, hivyo anategemea wawekezaji zaidi mwaka huu kutoka nchini humo kuja kuwekeza.

Ke alisema hayo mwisihoni mwa wiki wakati akitoa msaada wa samani za ofisi kwa ajili ya Kituo cha Uwekezaji Tanzania (TIC) zanye thamani ya Sh. milioni 45 kuhakikisha kituo hicho kinahudumia vema wawekezaji.

Balozi huyo alisema anategemea mwaka huu wawekezaji wengine kutoka China kuja Tanzania kutokana na serikali ya Rais John Magufuli kuboresha mazingira.

“Sera mbalimbali zimekuwa zikifanyiwa kazi lakini mwaka huu kumekuwa na kuondoa kodi na tozo mbalimbali zilizokuwa kero kwa wawekezaji hivyo

kuongeza mazingira bora kwa wawekezaji Tanzania,” alisema.

Alisema China inaongoza kwa uwekezaji nchini na kwamba anaamini wawekezaji wengi zaidi wataongezeka Tanzania hususan baada ya kukamilika kwa mpango wa ufanyaji biashara ‘Blue Print’.

Mkurugenzi Mtendaji wa TIC, Geoffrey Mwambe, alishukuru kwa msaada huo ambao alisema utasaidia katika ofisi zao mpya hususan za Dodoma.

Alitaja baadhi ya samani walizopokea ni viti, meza na kabati kwa ajili ya ofisi mpya watakayoamia hivi karibuni.

Alisema TIC wana mradi Dodoma wa ujenzi wa ofisi ili kuwa karibu na serikali.

Alisema katika matumizi ya malighafi zilizopo nchini wamekuwa wakitengeneza samani Magereza na tayari walitoka oda, lakini walizopokea zimenunuliwa katika maduka ya samani kutokana na sababu mbalimbali.



MAMLAKA YA MAPATO TANZANIA

ISO 9001: 2015 CERTIFIED

MKUTANO WA 39 WA SADC




Hongera Mhe. Dkt. John Pombe Magufuli kwa kuwa Mwenyekiti wa SADC. Tunakupongeza sana!

“Pamoja Tunajenga Taifa Letu”

Nipashe

MWANGA WA JAMII

Ufungiaji viwanja Ligi Kuu uwe endelevu

JUMAMOSI wiki hii Ligi Kuu Bara msimu wa 2019/20, utanza rasmi baada ya mwishoni mwa wiki Simba na Azam kucheza mechi ya Ngao ya Jamii ambayo ni maalum kwa ajili ya kuashiria kuanza kwa msimu mpya.

Ligi hiyo ambayo awali ilikuwa ianze Agosti 23, mwaka huu kwa mabingwa watetezi wa Ligi Kuu, Simba kukutana na JKT Tanzania, itanza rasmi Agosti 25 kutokana na mchezo huo wa ufunguzi kusogezwa mbele kufuatia Wekundu wa Msimbazi hao kukabiliwa na mechi ya marudiano ya Ligi ya Mabingwa Jumapili dhidi ya UD Songo ya Msumbiji katika Uwanja wa Taifa.

Hata hivyo, kuelekea ligi hiyo ambayo kama ilivyokuwa msimu uliopita, itashirikisha tena timu 20, kwa mtindo wa kucheza nyumbani na ugenini, na mwisho wa msimu bingwa atakayepatikana atabeba jukumu la kuiwakilisha nchi kwenye michuano ya Ligi ya Mabingwa Afrika.

Hata hivyo, ligi hiyo imekuwa ikiandamwa na changamoto kubwa ya ubovu wa viwanja vinavyotumika na tayari Bodi ya Ligi kupitia Mkurugenzi Mtendaji wake, Boniface Wambura wiki iliyopita ilitangaza uamuzi uliofikiwa wa kuvifungia baadhi ya viwanja kutokana na kutokidhi vigezo vya kucheza ligi hiyo.

Viwanja vilivyofungwa hadi hapo vitakapofanyiwa marekebisha na bodi hiyo kujiridhisha, ni Uwanja wa Mwadui Complex (Shinyanga), Manungu (Morogoro) na Mabatini (Pwani).

Kufungwa kwa viwanja hivyo, itabidi Mtibwa Sugar inayotumia Uwanja wa Manungu kwa mechi zake za nyumbani, Ruw Shoot-ing (Mabatini) na Mwadui FC (Mwadui Complex) kutafuta viwanja vingine kwa ajili ya mechi zao za nyumbani hadi hapo vitakapofanyiwa marekebisha.

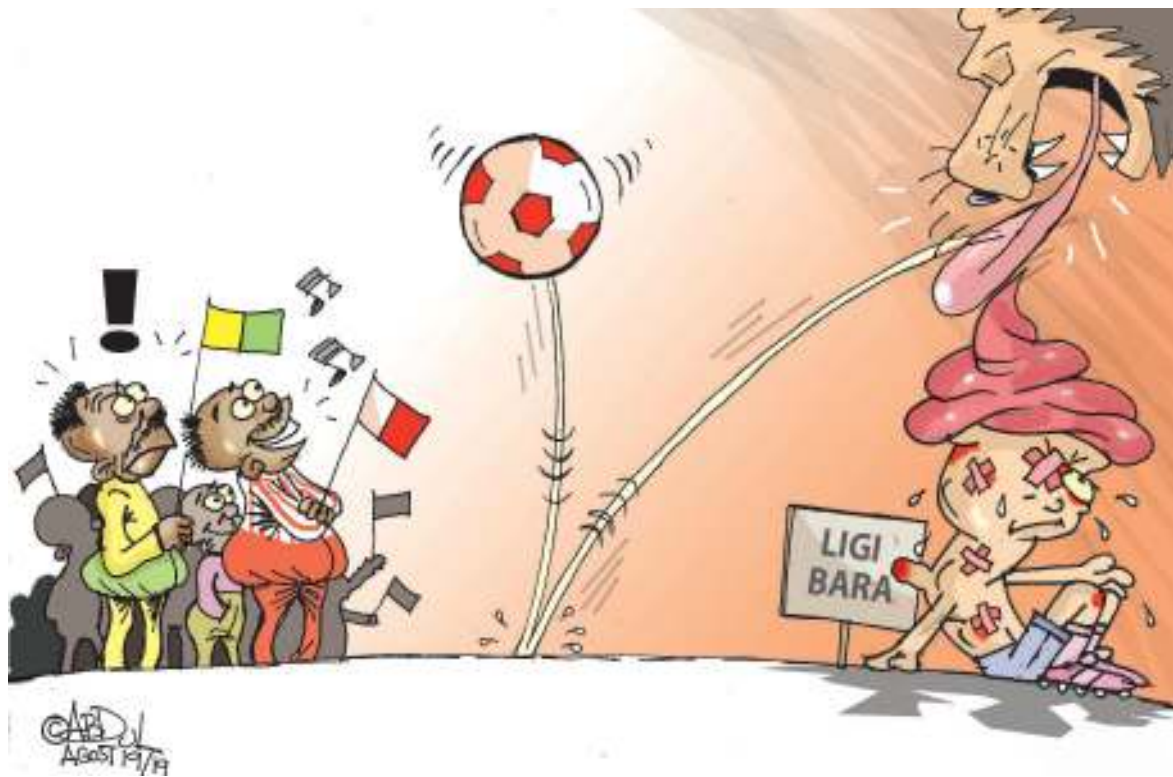
Kwa ujumla ukiondoa Uwanja wa Taifa na Uhuru ambavyo hutumiwa na timu za jijini Dar es Salaam na ule wa Azam Complex, Chamazi (Azam FC), Kaitaba (Kagera Sugar), CCM Kirumba (Mbao FC) na Nyamagana (Alliance FC), kwa asilimia kubwa vilivyosalia si rafiki kwa timu kuweza kucheza soka la kuvutia lakini Bodi ya Ligi imemulika upande mmoja tu wa usamala kwa mashabiki na kuachilia mbali ubora wa eneo la kuchezea (pitch).

Tunatambua moja ya mambo ambayo yanakwamisha soka letu kuweza kupiga hatua mbele ni pamoja na miondombinu mibovu ya viwanja, hivyo kuna haja ya Shirikisho la Soka nchini (TFF), kupitia Bodi ya Ligi Kuu, kutosita kuendelea kukagua eneo la kuchezea na kuvifungia viwanja vibovu.

Hatuoni sababu kwa Bodi ya Ligi Kuu kuendelea kufumbia macho viwanja vingine ambavyo eneo la kuchezea kutokuwa rafiki kwa wachezaji hasa ukizingatia klabu huingia gharama kubwa kuwatibu wachezaji wao wanapoumia.

Matarajio yetu ni kuona viwanja ambavyo Bodi ya Ligi Kuu imejiridhisha kwamba vinakidhi vigezo, vikiendelea kuhudumiwa kwa msimu mzima na ukaguzi ukifanyika mara kwa mara na pindi vitakapobainika kutokidhi vigezo hatua ya kuvifungia ichukuliwe mara moja na si kama ambavyo Bodi ya Ligi imevifungia viwanja hivyo kwa sababu tu eti havina uzio unaotenganisha eneo la kuchezea na mashabiki, vilivyo na uzio ni wa mabati ama makuti. Watanzania wanapenda sana soka, lakini moja kati ya mambo yanayowanyama uhondo wa kufurahia burudani hiyo, kubwa ni ubovu wa viwanja hususan eneo la kuchezea, suala ambalo kama Bodi ya Ligi Kuu itaendelea kulimulika mara kwa mara na kutoa adhabu ya kuvifungia vilivyo vibovu, hakika linaweza kumalizika.

Tunaamini suala la kuvikarabati, linawezekana hasa kutokana na kiasi kikubwa cha mapato ambacho wamiliki hukipata kutokana na viwanja hivyo kutumika na timu husika, hivyo pasipo msukumo mkubwa wa ukarabati, klabu, TFF na serikali kwa ujumla zitaendelea kupoteza mapato kutokana na watazamaji kutoshawishika kwenda uwanjani, huku Watanzania wakikosa burudani waliyotarajia. Nipashe tunakiri kufurahishwa na hatua iliyochukuliwa na Bodi ya Ligi Kuu kuvifungia baadhi ya viwanja vibovu, lakini tunatamani kuona zoezi hilo likiwa endelevu.



Na Adam Fungamwango

Muungwana Lazima Nilonge

Waamuzi sawa waadhibiwe, lakini walipwe kwa wakati

KABLA msimu wa Ligi Kuu Tanzania Bara wa 2019/20 haujaanza, tayari waamuzi watakocheza wamepigwa mkwara kuwa yeyote atakayeonekana kuchezea vibaya, au kwenda kinyume na sheria za soka, basi ataondolewa.

Mwenyekiti wa Kamati ya Waamuzi, Salum Chama, amesema kuwa wamewaka sheria kali ya kuwabana waamuzi kwa msimu ujao, ambapo watakuwa wanafuatilia kuanza mechi ya kwanza na atakayebainika kwenda kinyume watamwondoa haraka.

“Hatutamvumilia mwamuzi atakayekwenda kinyume cha kanuni, yapo makosa ya kibinadamu yanaweza kutokea, lakini tukibaini mwamuzi amepindisha sheria, huku aki-fahamu, tutamfuta moja kwa moja,” anasema na kuongeza.

“Mfano kuna mambo ya kukataa bao ambalo ni halali, au kutoa kadi kwa mchezaji asi-yestahili, kwa kweli mwamuzi kama huyo mara moja tutaanza naye, lengo ni kuboresha sekta hii,” anasema.

Hili ni jambo ambalo litawafanya sasa waamuzi wawe makini wanapokuwa wanachezeshwa soka, lakini pia watakuwa wakitoa maamuzi sahihi na kuachana na maamuzi tata ambayo mashabiki wengi wanakuwa na tafsiri kuwa amechukua rushwa, au ana mapenzi na timu fulani.

Ukweli ni kwamba klabu zinajitandaa kukaa kambini, zinaingia gharama kubwa kuwa na wachezaji bora, kuwalipa vizuri, lakini mwamuzi mmo-

ja anaingia na matokeo yake mfukoni, akitaka kufanya kila hila ili timu yenye uwezo isi-ibuke na ushindi.

Hapo ndipo huwa tunaona vituko baada ya vituko. Lakini pia Chama aangalie upande wa pili kama waamuzi hao wanalipwa stahiki zao vema, ili kutoingia kwenye ushawishi wa kupanga matokeo.

Kuna taarifa kuwa waamuzi wengi wamekuwa wana-cheleweshewa stahiki zao. Vile vile inaelezwa kuwa waamuzi wengi huwa wanakwenda kucheza vituoni wakitumia nauli zao na kukaa hotelini kwa gharama zao na wanafanya hivyo hadi pale watakapokuja kulipwa na Shirikisho la Soka nchini (TFF). Hali kama hii inakaribisha kabisa harufu ya rushwa kwani kama timu mwenyeji ikiamua kumgharamia mwamuzi au waamuzi hao hoteli na chakula tu, achilia mbali pesa ya mfukoni, basi anaweza kuwakirimu kwa kuwachezeshwa kwa upendeleo.

Mimi nadhani kabla ya mkwara huu, Chama angewaambia waamuzi wote kuwa kuanzia sasa watalipwa kwa wakati posho zao, hivyo hakuna kisingizio chochote, atakayevurunda cha moto atakiona.

Sina maana kuwa kwa sababu mwamuzi anacheleweshewa stahiki zake, basi ndiyo afanye madudu, lakini hii itamfanya asiwe na kisingizio kuwa labda alikuwa na mson-go wa mawazo kutokana na kutokuwa na pesa mfukoni.

Waswahili wanasema haki na wajibu, waamuzi wanaweza kuwa na visingizio

tele kama wataendelea kukopwa na wanaweza kuwa na watetezi, lakini kama wakilipwa vizuri na kwa wakati sidhani kama kutakuwa na mtu anayeweza kuwa na huruma nao kama wakivurunda mechi yoyote ile.

Lakini pia waamuzi hawa wasiwe wanafungwa au kuondolewa kwenye ligi kwa shinikizo la mitandao ya kijamii. Kumezuka tabia ya mihemko ya mashabiki hasa wa timu kubwa kushinikiza waamuzi wapewe adhabu hata kama kosa lenyewe ni la bahati mbaya au la kibinadamu.

Na waamuzi wanaopata matatizo hayo mara nyingi huwa ni wale wanaozichezeshwa timu kubwa za Simba, Yanga na Azam. Cha ajabu kuna baadhi ya malalamiko kutoka kwenye timu zingine, lakini kwa sababu ni mechi ambazo hazizihusu klabu hizo kubwa, basi waamuzi hawachukuliwi hatua yoyote.

Mwenyekiti huyo pia anapaswa aziangalie zaidi mechi ambazo hazionyeshwi laivu kwenye televisheni. Uchunguzi wangu mdogo tu nao-nyesha kuwa baadhi ya mechi chache ambazo hazionyeshwi zinakuwa na matokeo yenye utata mkubwa na malalamiko kuwa waamuzi wanafanya chochote wanachojisikia kwa sababu hawaonekani.

Mechi kama hizi hata kama hazionyeshwi, zinapaswa zi-angaliwe kwa jicho la tatu kwa kutuma waangalizi ambao watapeleka taarifa moja kwa moja kwenye kamati hiyo. Yangu ni hayo tu katika hilo.

Nipashe hutolewa na kuchapishwa na:

THE GUARDIAN LIMITED

Mhariri Mtendaji: Beatrice Bandawe

Meneja Usambazaji na Masoko: Emmanuel Lyimo, 0716 500500

Mapokezi: 0745 700710

Meneja Matangazo: Kauthar D'souza, 0767 223311

Barua pepe: advertise@guardian.co.tz

Website: www.ippmedia.com

www.epaper.ippmedia.com

BARUA & MJADALA

Wavuta sigara wafuate sheria

Mhariri

NAOMBA unipatie nafasi kwenye gazeti letu linalotupatia fursa sisi wasomaji wake ya kueleza dukuduku na kero mbalimbali zinazotukabili katika jitihada za kuhakikisha kuwa tunapiga hatua kubwa za kimaendeleo kama watu binafsi na taifa kwa ujumla.

Kero niliyo nayo kwa leo ni ile ya watu wanaovuta sigara kila mahali hata kwenye sehemu za wazi au za umma ambazo kimsingi haziruhusiwi kwa wavutaji kufanya starehe yao hiyo.

Tabia hii kimsingi inakera katika mazingira yoyote kwa sababu inasumbua wengine wasio wavutaji wa sigara, hali inayowasababisha adha isiyokuwa na sababu, eti tu kwa baadhi ya watu kuendeleza starehe zao.

Ninaomba mamlaka zinazohusika zisaidie kulimaliza tatizo hili sasa kwa kuchukua hatua za kuwakamata na kuwapeleka kwenye vyombo vya sheria wote wanaozidi kuvuta sigara sehemu za wazi ama za umma.

Joseph Zengo-
Malampaka, Simiyu

Tusifumbie macho uhalifu huu

Mhariri,

UKISOMA vitabu vya dini na hata kusikiliza mahubiri na mawaidha ya viongozi wetu wa dini ni dhahiri utapata jinsi ambavyo misahafu na maelekezo ya viongozi hao inavyosisitiza juu ya umuhimu wa kulinda uhai wa binadamu.

Inafafanuliwa kwamba uhai wa binadamu ni lazima ulindwe kwa kuwa ndivyo yalivyo maagizo ya muumba na kwamba hata sheria, kanuni na taratibu mbalimbali katika jamii na makabila zinavyosisitiza juu ya hilo.

Ninaandika katika ukurasa huu kueleza namna ninavyochukizwa na watu ambao hutupa watoto ovyo majalalani ama kwenye vyoo wakati mwingine na hivyo kukatisha masha ya watoto wasio na hatia.

Tatizo hili kimsingi liko sana kwa wasichana ambao matukio mengi yamekuwa yakiripotiwa mara kwa mara juu yao katika vyombo vya habari.

Ninawatahadharisha watu wanaofanya unyama huo wakumbuke kwamba Mwenyezi Mungu anawoona. Ninaomba kwa serikali yetu tukufu iwachukulie hatua kali watu wa aina hii wasiohamini kabisa uhai wa binadamu.

Imran Komba, Songea

TFF inapokula samaki upande mmoja ufungiaji wa viwanja



Mkurugenzi wa Bodi ya Ligi, Boniface Wambura.

Na Adam Fungamwango

SHIRIKISHO la Soka nchini (TFF) kupitia Bodi ya Ligi, limevifungia viwanja vitatu maarufu nchini visitumike kwenye Ligi Kuu hadi hapo vitakapofanyiwa marekebishi.

Viwanja hivyo ni Mwadui Complex kilichopo Shinyanga, Manungu Complex kilichopo Turiani mkoani Morogoro na Mabatini kilichopo Mlandizi mkoani Pwani.

Ofisa Mtendaji Mkuu wa Bodi, Boniface Wambura, anasema kuwa wameamua kuvifungia kutokana na kubainika kuwa uzio wa viwanja hivyo ni hatari kwa mashabiki na wachezaji wenyewe kwani baadhi vimezungushiwa mabati na vingine makuti.

Wambura anasema kuwa ukaguzi wa viwanja bado unaendelea na hawatosita kukifungia kiwanja chochote ambacho hakitokidhi matakwa.

Kutokana na hali hiyo, timu ya Mwadui ambayo inatumia Uwanja wa Mwadui Complex sasa italazimika kucheza mechi zake za nyumbani kwenye Uwanja wa Kamarage mjini Shinyanga, Ruvu Shooting inayotumia Uwanja wa Mabatini kama uwanja wake wa nyumbani, itatumia Uwanja wa Meja Isamuhyo ambao pia hutumiwa na JKT Tanzania kama uwanja wa nyumbani.

Timu ya Mtibwa Sugar ambayo hutumia Uwanja wa Manungu, italazimika kuwa Uwanja wa Jamhuri Morogoro ikizisubiri timu zingine.

Viwanja hivyo vitatu vimebainika kuwa vimezungushiwa mabati, na pia kuna maeneo ambayo yamezungushiwa makuti.

Kwanza kabisa ni kwamba Bodi ya Ligi ilichelewa kupiga marufuku viwanja hivi. Ni hatari sana kucheza kwenye viwanja ambavyo vimezungushiwa mabati na makuti kwa sababu vitu hivyo vinaweza pia kuwa silaha kwa mashabiki wakorofi viwanjani.

Mashabiki wa soka wanatoka sehemu mbalimbali na ni watu wenye tabia mbalimbali, wengine hasira zao ziko karibu, akitaniwa tu na mwenzake, basi anapandwa na jazba, hivyo kipande cha bati, au makuti ambayo katikati huwa na mti mwembamba, inaweza kuwa silaha.

Pia kuna mashabiki wenye jazba kwa wachezaji wao au pinzani, wanaweza kabisa kutumia vitu kama hivyo kuwadharu.

Itakuwa haina maana kama mashabiki wanakatazwa kuingia uwanjani na chupa za maji, au silaha ya aina yoyote, lakini kumbe uzio tu wa uwanja wenyewe ni silaha tosha.

Kwa hili, Bodi ya Ligi inabidi ipongezwe. Hata hivyo bado imeonyesha mapungufu baadhi ya maeneo. Nilitegemea viwanja zaidi ya vitatu kufungwa na si hivi ambavyo vina matatizo ya uzio.

Kuna viwanja ambavyo vina matatizo ya vyoo na sehemu za kuchezea. Tuliona msimu uliopita Ligi Kuu ikichezwa kwenye viwanja vibovu.

Baadhi ya viwanja sehemu ya kuchezea ni kavu kana kwamba nchi hii haijaonyesha mvua mwaka mzima, au kiwanja kiko sehemu za Jangwani, lakini kuna viwanja ambavyo ni karibu uwanja mzima hakuna majani, vikiongozwa na Uwanja wa Mkwakwani Tanga.

Vipo viwanja vyenye majani, lakini ni kama vina matuta-matuta, mpira ukichezwa unakuwa unadunda bila mpangilio.

Kusema kweli viwanja hivi si tu kwamba vinawanyima raha mashabiki kuangalia kandanda lenye burudani badala yake wanashuhudia butua-butua, lakini pia vinawafanya wachezaji kuonyesha vipaji vyao halisi na badala yake kucheza kutokana na matakwa ya uwanja ulivyo.

Achilia mbali hayo, viwanja hivyo havileti hata mwonekano mzuri kwenye televisheni ambazo zinaonyesha Ligi Kuu Tanzania Bara.

Kwa kawaida, viwanja vinavyokuwa bora hasa sehemu ya kuchezea, humvutia hata mtazamaji kutokana na rangi nzuri ya kijani inayoonekana uwanjani, tofauti na hapo inakuwa ni karaha tu kwani macho wanachooona ni vumbi, au udongo mkavu.

Nadhani imefika wakati sasa Bodi ya Ligi kuangalia pia suala la sehemu ya kuchezea uwanjani na si uzio peke yake ili kupata ligi bora, yenye ushindani, baadhi ya timu zikiwa na uwezo wa kwenda kucheza mfumo wowote kwenye uwanja, vile vile kupunguza mlalamiko na visingizio vya baadhi ya makocha 'tumefungwa kwa sababu uwanja mbovu'.

Natumai kuona hili nalo likiangaliwa kwa mustakabali wa maendeleo ya soka la Tanzania kwani kwa muda mrefu sasa, sehemu ya kuchezea mpira kwenye viwanja vingi nchini, ukiondoa Uwanja wa Taifa, Chamazi, Uhuru, Kaitaba, CCM Kirumba na Nyamagana ni majanga matupu.

WASILIANA NASI:

TUNAKARIBISHA BARUA NA MAONI YA MSOMAJI, UNAWAZA KUTUMA KUPITIA KWA MHARIRI S.L.P. 31042, DAR ES SALAAM AU mhariri@nipashe.co.tz



ISO 9001: 2015 CERTIFIED

TAARIFA KWA UMMA KUHUSU KUKANUSHA HABARI YA KUTANGAZA NAFASI ZA KAZI 500 KWA VIJANA WA TANZANIA

Dar es Salaam, 18 Agosti, 2019.

Hivi karibuni, kumekuwepo na taarifa inayosambaa katika mitandao ya kijamii yenye kichwa cha habari "Mamlaka ya Mapato Tanzania (Tanzania Revenue Authority) kwa kushirikiana na Wizara ya Fedha pamoja na Benki Kuu (BOT)".

Taarifa hiyo inaeleza kuwa, Mamlaka ya Mapato Tanzania (TRA) kwa kushirikiana na Wizara ya Fedha na Mipango pamoja na Benki Kuu ya Tanzania (BoT), inatangaza nafasi za kazi 500 za uelimishaji wa namna ya uchangiaji kodi pamoja na ukusanyaji wa Kodi ya Majengo vijijini.

TRA inakanusha taarifa hiyo na inauomba Umma kuipuuza kwa sababu haina ukweli wowote na itahamike kuwa, mawasiliano yaliyopo kwenye taarifa hiyo sio mawasiliano rasmi ya TRA.

Kwa maelezo zaidi, tafadhali piga simu bure Kituo cha Huduma kwa Wateja kupitia namba 0800 750 075 au 0800 780 078 au tuma barua pepe: huduma@tra.go.tz, au tembelea tovuti ya Mamlaka ya Mapato Tanzania: www.tra.go.tz. Pia, unaweza kutuma ujumbe kwa njia ya WhatsApp kwenda namba 0744-233-333.

"Pamoja Tunajenga Taifa Letu"

Imetolewa na;
Idara ya Huduma na Elimu kwa Mlipakodi,
TRA MAKAO MAKUU.

HABARI KITAIFA

Wakuu SADC watoka na maazimio mazito

INATOKA UK. 2

kitasaidia nchi wanachama kukabiliana na majanga kama vile mafuriko, ukame, njaa, magonjwa ya mlipuko.

VIKWAZO UCHUMI

“Wakuu pia walipitia hali ya uchumi katika ukanda wetu, nchi za SADC zimetakiwa kuwekeza katika miundombinu kwa kuwa ndiyo kikwazo kikubwa cha ukuaji uchumi kwenye Bara la Afrika ikiwamo SADC,” alisema Rais Magufuli.

Pia walikubaliana kuboresha sera za uchumi na fedha, ili kuboresha mazingira ya ukuaji uchumi katika ukanda wa SADC.

BURUNDI KUJIUNGA SADC

Alisema pia walijadili suala la upatikanaji wa mapato, pamoja na Burundi kujiunga na SADC na kwamba wakuu hao wameielekeza Burundi kukamilisha baadhi ya maeneo, kisha kamati ya SADC itakwenda kuangalia ndipo maamuzi yatolewe.

VIKWAZO ZIMBABWE

Alisema kuhusu Zimbabwe, wakuu hao wamekubaliana kuendelea kufanya mawasiliano na jumuiya za kimataifa ili kuwezesha kuondolewa kwa vikwazo kwa nchi hiyo, kupitia balozi na jumuiya mbalimbali.

“Kwa kauli moja tumetamka kuwa tupo pamoja na Zimbabwe na hatutaicha,” alisema Rais Magufuli.

Kuhusu suala la mapato, Rais Magufuli alisema wakuu hao walizipongeza nchi zilizokamilisha katika kutoa michango na ada zao kwa mwaka, na kuzihimiza zingine ambazo hazijatoa kutimiza wajibu wao.

Ripoti: Madereva wazembe

INATOKA UK. 4

Usalama Barabarani, Abel Swai, alisema uzembe na uendeshaji wa hatari kwa madereva ni miongoni mwa makosa ya kibinadamu yanayochangia kwa kiwango kikubwa ajali za barabarani licha ya Jeshi la Polisi kuweka mikakati ya kudhibiti hali hiyo.

Alisema jeshi hilo limekuwa likitoa elimu kwa madereva, kuendesha ukaguzi na kubaini baadhi ya madereva wanaosababisha ajali hizo kunatokana na kuendesha bila kupewa mafunzo.

Alisema katika ukaguzi wao hao, wamekuwa wakibaini baadhi ya madereva wana leseni lakini wamezipata kwa njia zisizo rasmi.

“Kulikuwa na malalamiko mengi kuhusu utoaji wa leseni kwamba zinatolewa ovyo. Ni kweli awali ilikuwa hali hiyo lakini hivi sasa tumedhibiti.

“Jambo tunalotakiwa kuachana nalo Watanania ni suala la kukwepakwepa, tuache, ni hatari. Sasa hivi tunashirikiana vizuri kabisa na Mamlaka ya Mapato (TRA) kwenye utoaji wa leseni,” alisema.

Aliongeza kuwa kwa sasa kuna ukaguzi unaendelea wa shule za udereva katika Jiji la Dar es Salaam na wamebaini baadhi ya wakufunzi wa shule hizo hawajakidhi vigezo kwenye utoaji

wa mafunzo ya udereva na kulazimisha kuwarudisha shuleni.

“Hawa wakufunzi wanasoma na tutaenda kwenye mikoa mingine, tuhakikishe kweli wanayofundishwa kwa madereva ni yale yanayotakiwa ili tuondokane na ajali zinazotokana na uzembe na uendeshaji wa hatari wa kutotii sheria za barabarani,” alisema.

Swai alibainisha kuwa kuna aina tatu za mitihani inayotolewa kwa madereva, mmoja ukitungwa na chuo husika huku miwili ikitungwa na Jeshi la Polisi.

“Tuna mitihani mitatu kwa ajili ya madereva, kwa upande wetu Jeshi la Polisi ipo mitihani miwili upo wa kuandika ambao una maswali 50 na ukifaulu unaenda kufanya mitihani wa vitendo.

“Ukifeli unatakiwa kurudi darasani mpa kwa uelewe, sasa baada ya mchakato huu, polisi tunajaza taarifa za mhusika kwenye mtandao ambazo zinakwenda moja kwa moja TRA kwa ajili ya michakato mingine ya kupata leseni,” alisema.

Swai pia alisema kampeni ya ‘nyakua kimyakimya’ inaendelea ili kudhibiti uzembe kwa madereva kwa kukamata na kuchukua hatua kali dhidi ya madereva wanaobainika kuendesha bila kufuata sheria na taratibu zilizowekwa.

Wakati jeshi hilo likiendelea kuchukua hatua hizo, Jumamosi ya wiki juzi, katika eneo la Msamvu Itigi mkoani Morogoro, lori la mafuta lililanguka wakati dereva wake akijaribu kumkwepa mwendesha pikipiki (bodaboda).

Ajali hiyo baadaye ilisababisha vifo vya watu zaidi ya 90 baada ya tangi la mafuta la lori hilo, kulipuka wakati baadhi yao wakichota mafuta yaliyokuwa yanamwagika.

NGO 158 zaondolewa rejista ya msajili

INATOKA UK. 4

3 ya mwaka 2019, Msajili wa Mashirika yasiyo ya kiserikali (NGO), anayakumbusha mashirika yanaofanya shughuli kwa lengo la kugawana faida, yenye mlengo wa dini na ambayo yana malengo wa kukuza biashara, kwamba mashirika ya aina hiyo yatafutwa kwenye Daftari la Msajili wa Mashirika yasiyo ya kiserikali baada ya kipindi cha miezi miwili kuanzia Julai Mosi, 2019 na yatahamishiwa chini ya mamlaka nyingine za usajili kutokana na kukosa sifa ya kuwa NGO.

Katika kuhitimisha usajili wa mashirika yasiyo ya kiserikali uliofanyika mkoani Mbeya, Ofisi ya Msajili wa mashirika yasiyo ya kiserikali imewaagiza wadau wa mashirika yote yaliyosajiliwa kwa lengo la kuzalisha faida na kugawana faida kuhakikisha kuwa wanahamisha usajili ili kuhuisha taarifa zao kwa Msajili stahiki.

Hatua hiyo imechukuliwa na Msajili wa mashirika yasiyo ya kiserikali katika hatua ya mwisho ya usajili wa mashirika hayo kwa Kanda ya Nyanda za Juu Kusini inayohitimishwa mwisho wa wiki jijini Mbeya na orodha ya mashirika 158 yaliyoondolewa kwenye daftari inapatikana katika tovuti ya wizara www.mcdgc.go.tz na ya mashirika yasiyo ya kiserikali. www.tnnc.go.tz

Kiswahili sasa rasmi SADC

INATOKA UK. 3

mwaka. Alisema pia SADC wamejiweka mpano wa kujiongeza mapato kwa namna ambayo nchi wanachama itaona ni njia bora ya kuchangia michango waliyokubaliana.

Mwenyekiti huyo wa SADC alisema wamekubaliana na wakuu wengine wa nchi hizo kuziaomba jumuiya za kimataifa kuondoa vikwazo ilivyoweka kwa nchi za Zimbabwe.

Wakati huo huo, alisema kuwa maombi ya nchi za Burundi kujiunga na SADC yanafanyiwa kazi, kwa kuwa kuna mambo ambayo nchi hiyo bado haijakamilisha.

Awali, akihutubia baada ya kukabidhiwa nafasi hiyo juzi aliitaka sekretarieti hiyo kujitathimini na akibainisha kuwa imeshindwa kutoa majibu ya kwa nini uchumi wa nchi wanachama haujafikia malengo ya kukuza uchumi kama waliyokubaliana.

Alisema inasikitisha kuona nchi za Afrika zikiwamo za SADC kuendelea kujitita maskini wakati zina ardhi, madini, rasilmali watu, nishati na misitu ya kila aina.

Rais Magufuli ambaye alipokea uenyekiti kutoka kwa Rais wa Namibia Hage Geingob, alisema katika kikao cha marais walichokutana kwa pamoja wamempongeza mwenyekiti aliyemaliza muda wake kwa kazi kubwa aliyoifanya.

Nchi za SADC zinazotajwa kuwa na watu zaidi ya milioni 370 na ukubwa wa heka zaidi ya milioni 9.8, miongoni mwa nchi hizo 10 zipo kwenye orodha ya nchi maskini duniani.

Mwenyekiti huyo alisema kwa uchuguzi wake amebaini kitendo cha nchi za SADC kuagiza vyakula kutoka nje ni kutokana na kukosekana kwa taarifa, hivyo kuna mahali hawapo sawa katika kutoa taarifa.

Alieleza kusikitishwa kwake na mtazamo ulio miongoni mwao hasa kuamini bidhaa ikiwamo, chakula bora ni kutoka nje ya SADC, licha ya kwamba miongoni mwa nchi wanachama zinazalisha mazao mengi.

Dk. Magufuli alisema changamoto nyingine ambayo ameibani kukwamisha maendeleo na kukua kwa uchumi kwa nchi wanachama ni kutokana na kuwapo kwa sheria, sera na kanuni ambazo haziwiani hivyo kukwamisha biashara.

Aliahidi kuwa chini ya uenyekiti wake suala la viwanda litakuwa kipaumbele chake cha kwanza, ingawa mambo yote yanaweza kufanikiwa kama rushwa itadhibitiwa.

Rais wa Msumbiji Filipe Nyusi, Makuu Mwenyekiti wa SADC, alisema kama Rais wa Msumbiji atashirikiana na Rais Magufuli katika kipindi cha mwaka mmoja wa uongozi wao na kuhakikisha kasi anayoitaka wanakwenda nayo.

Nyusi alisema pia wanajiandaa kupokea Mkutano wa 40 wa SADC ambao unatarajiwa kufanyika Msumbiji mwezi Agosti mwakani.

“Napenda kukuhakikishia kuwa tumejipanga kwenda na kasi yako, ili tuweze kutekeleza malengo tuliyojiweka SADC,” alisema.

Mkutano huo ulimchagua Rais Emerson Mnangagwa wa Zimbabwe kuwa Mwenyekiti wa Taasisi ya Siasa, Ulinzi na Usalama (SADC Troika).

RADIO One

POPOTE ULIPO SIKILIZA RADIO ONE KATIKA MASAFI YAFUATAYO

Region	Frequency (MHz)
BUKOBA	92.1
MUSOMA	104.0
MWANZA	102.9
ARUSHA	95.3
HOSHI	94.5
SHINYANGA	101.3
KIGOMA	101.5
TABORA	98.1
SINGIDA	97.9
DODOMA	100.8
MOROGORO	103.2
IRINGA	97.4
MBEYA	93.2
DAR ES SALAAM	89.7
SONGEEA	95.4
MTWARA	102.1

www.radioone.co.tz

Facebook: RadioOneStereo, Twitter: RadioOneStereo, Instagram: radioonetz

Spotika



KUKOSA MAPUMZIKO KUNAVYOTESA NYOTA EPL UK.14



ISIKUPITE

USHINDI wa Liverpool dhidi ya Southampton juzi, Jumamosi si tu kwamba ulikiweka kikosi hicho cha Jurgen Klopp (pichani) kileleni mwa msimamo wa Ligi Kuu, bali pia uliwezesha kufikia rekodi yao ya kushinda mara 11 mfululizo kwenye mechi za Ligi Kuu, rekodi ambayo mara ya mwisho waliweka kati ya Februari na April 2014 wakati ikinolewa na kocha Brendan Rodgers.



HUPATI KITU HAPA!

Kipa na nahodha wa Tottenham, Hugo Lloris, akiruka kupangua krosi dhidi ya beki wa Manchester City, Nicolas Otamendi aliyekuwa akiwania kuukwamisha mpira kimyani kwenye mechi ya Ligi Kuu England iliyopigwa katika Uwanja wa Etihad na kumalizika kwa sare ya mabao 2-2 juzi. **PICHA: MTANDAO**



STERLING ANAANZAJE KUFANANISHWA NA MESSI?

alisema aliyekuwa mshambuliaji wa zamani wa Arsenal, Ian Wright akizungumza na BBC Radio 5 Live.

“Ni hodari sana jinsi anavyocheza na kutamba na mpira na ufungaji wake ni mziuri zaidi. Ni rahisi kumuona mtu kama Raheem akimaliza na mabao kati ya 35 - 40 msimu huu kutokana na jinsi anavyocheza, fursa zinazotengenezwa na Man City na jinsi anavyofunga.”

Wakati Manchester City ilipomsaini Sterling kutoka Liverpool 2015 kwa dau la pauni milioni 49, alikuwa mchezaji ghali zaidi kutoka Uingereza.

Thamani yake ilitokana na shinkizo nyingi kwa mchezaji mwenye umri wa miaka 20 na pengine haishangazi ni kwa nini Sterling hakuweza kuonyesha mchango wake alitaka kutoa.

Lakini mtu mmoja ambaye hakuwa na wasiwasi naye ni kocha, Pep Guardiola.

Msimu wa 2016, wakati Sterling alipokuwa na msimu mbaya wa Ulaya ambapo alitolewa baada ya kipindi cha kwanza akiichezea England dhidi ya Wales kufuatia kipindi kibaya cha kwanza, alipokea ujumbe katika simu yake uliosema: “Usijali najua wewe ni mchezaji mzuri, utakaponifanyia kazi, nitakupigania”.

Ujumbe huo ulitoka kwa mkufunzi wake mpya wa kluba ambaye alimtambua Sterling kama mchezaji mwenye kipaji cha kuwa mchezaji bora sawa na Messi.

Katika msimu wake wa pili akishirikiana na Guardiola, Sterling alifunga mabao 23 - ikiwa ni mara mbili ya aliyofunga katika misimu yake sita aliyochesha soka la kulipwa.

Kama Sterling, ufungaji mabao wa Messi kabla ya kucheza chini ya ukufunzi wa Guardiola ulikuwa mzuri, lakini sio bora - alifunga mabao 16 katika kipindi cha msimu wa 2007-08.

Lakini msimu uliofuata aliongeza idadi hiyo na kufikia 38. Kwa Sterling kuweza kujumuishwa na kulinganishwa na Messi idadi yake ya mabao itahitaji kuimarika zaidi.

Uimarikaji huo uliambatana na hatua ya Guardiola kumchezesha Messi kama mshambuliaji wa katikati na pia ameweza kumchezesha Sterling katikati katika mechi ya maandalizi ya msimu huu, ambapo Sterling alifunga mabao matano.

“Amejithadi vilivyo na imani yake imeongezeka kwa kile ambacho amekuwa akifanya katika mazoezi. Sasa atakuwa akivunjika moyo kwa kufunga mabao matatu na kushindwa kufunga bao moja zaidi kwa sababu hilo ndio lengo lake sasa. Anataka kuongeza idadi ya magoli yake.”

LONDON, England

RAHEEM Sterling tayari ameshinda Kombe la Ngao ya Jamii msimu huu na anawania kushinda taji la tatu la Ligi Kuu England.

Huku akiwa amefunga mabao 17 msimu uliopita, manne katika mechi mbili msimu huu- Sterling yuko tayari kwa msimu mwingine bora mwaka huu.

Mshambuliaji huyu wa Manchester City alikuwa na kampeni ya kipekee msimu wa 2018-19, akichaguliwa

na waandishi kuwa mchezaji bora, mchezaji mwenye umri mdogo wa mwaka pamoja na kushirikishwa katika timu bora ya mwaka baada ya mabao yake kuisaidia timu yake kushinda taji la Ligi Kuu katika msimu wa pili mfululizo ambao pia waliweza kushinda mataji matatu.

Pia amekuwa mchezaji muhimu katika kikosi cha Garry Southgate akitajwa kuwa mchezaji maalum na kocha wake, Pep Guardiola na akiwa na umri wa miaka 24, miaka yake bora iko siku zijazo.

Katika kipindi cha BBC Radio 5, Jumatatu usiku - swali liliulizwa iwapo Sterling anaweza kuwa na msimu kama ule wa Messi - mshindi mara tano wa taji la Ballon d'Or na mfungaji

mabao 30 na zaidi kila msimu ambaye kila mtu anaweza kujivunia.

Sterling alifunga mabao 25 katika mashindano yote msimu uliopita - yakiwa ndio mabao mengi aliyowahi kufunga katika msimu mmoja na aliendelea msururu huo wa mabao kwa kufunga hat-trick katika mechi ambayo City iliibuka ushindi kwa mabao matano wakicheza dhidi ya West Ham, kabla ya Jumamosi iliyopita kufunga moja wakitoka sare ya mabao 2-2 dhidi ya Tottenham.

Akiwa na umri wa miaka 24 na siku 245 - Sterling alicheza na kutoa mchango kama ule wa Messi wakati mshambuliaji huyo wa Argentina alipokuwa na umri kama huo.

Tofauti iliyopo kuhusu kiwango cha usaidizi wa kila mchezaji alichochangea katika wakati huo si kubwa kwa Messi ikilinganishwa na Sterling, lakini ni ufungaji wa mabao mengi ya Messi ambao unamfanya kuwa mchezaji wa kipekee.

Huku Sterling akifunga mabao 25 msimu uliopita, mabao machache yaliofungwa na Messi katika misimu yake 11 ni 38. Kwa Sterling kulinganishwa na Messi atalazimika kuongeza kiwango chake cha ufungaji maradufu.

“Raheem anaendelea kuimarika,”



NAJUA WAJUA

Hii ni mara ya kwanza Liverpool kushinda mfululizo mechi zake mbili za kwanza kwenye zama za msimu wa Ligi Kuu England tangu ianze kuitwa Premier League, katika kipindi cha hivi karibuni kuwahi kufanya hivyo ilikuwa msimu wa 1993-94 na 1994-95.

JEZI ZINAVYOZITAJIRISHA KLABU LIGI KUU ENGLAND

LONDON, England

WADHAMINI wa Manchester United kwenye jezi zao, Chevrolet bado wanashika namba moja kwa kutoa mkwanja mrefu kwenye Ligi Kuu England kwa mujibu wa mwandishi wa habari, Alex Miller.

Dili hilo la udhamini waliloingia Man United na kampuni hiyo ya watengeneza magari mwaka 2012, linatajwa kuwa na thamani ya pauni milioni 64 kwa mwaka.

Hiyo ina maana kwamba Man United inavuna pauni milioni 64 kila mwaka kutokana na jina la Chevrolet kutokea kwenye jezi zao.

Wadhamini wa kwenye jezi za Brighton, American Express ndio wanaolipa fedha kidogo zaidi kuliko wote kwenye Ligi Kuu England, pauni milioni 1.5 kwa mwaka.

Lakini, wadhamini hao wapo kwenye ubia pia na Seagulls, ambao pia wanamiliki haki ya jina la uwanja wa nyumbani wa timu hiyo.

Lakini, kwenye mgao huo wa fedha za wadhamini kwenye jezi umeonyesha wazi tofauti iliyopo baina ya klabu sita bora na nyingine.

Kwa mfano tu, dili la West Ham United na Betway linashika namba saba kwa ukubwa, lakini ni kama asilimia 28.6 ya mkwanja wanaovuta Tottenham Hotspur kupitia wadhamini wao AIA ambao wapo kwenye namba sita.

Wadhamini 10 kati ya 20 waliopo kwenye timu za Ligi Kuu England msimu huu ni makampuni ya kamari. Kiongozi msaidizi wa Chama cha Labour, Tom Watson amedai kwamba atazizuia timu kusaini dili za udhamini na makampuni ya kamari hapo baadaye kama chama chake kitaingia madarakani.

Lakini wadhamini wanaotamba

kwenye Ligi Kuu England wengi ni makampuni ya kutoka Asia, huku shughuli zao nyingi zikifanyika nje ya Uingereza.

Hii hapa orodha ya wadhamini wakuu wa kwenye jezi za Ligi Kuu England na mkwanja wao wanaotoa kwa mwaka.

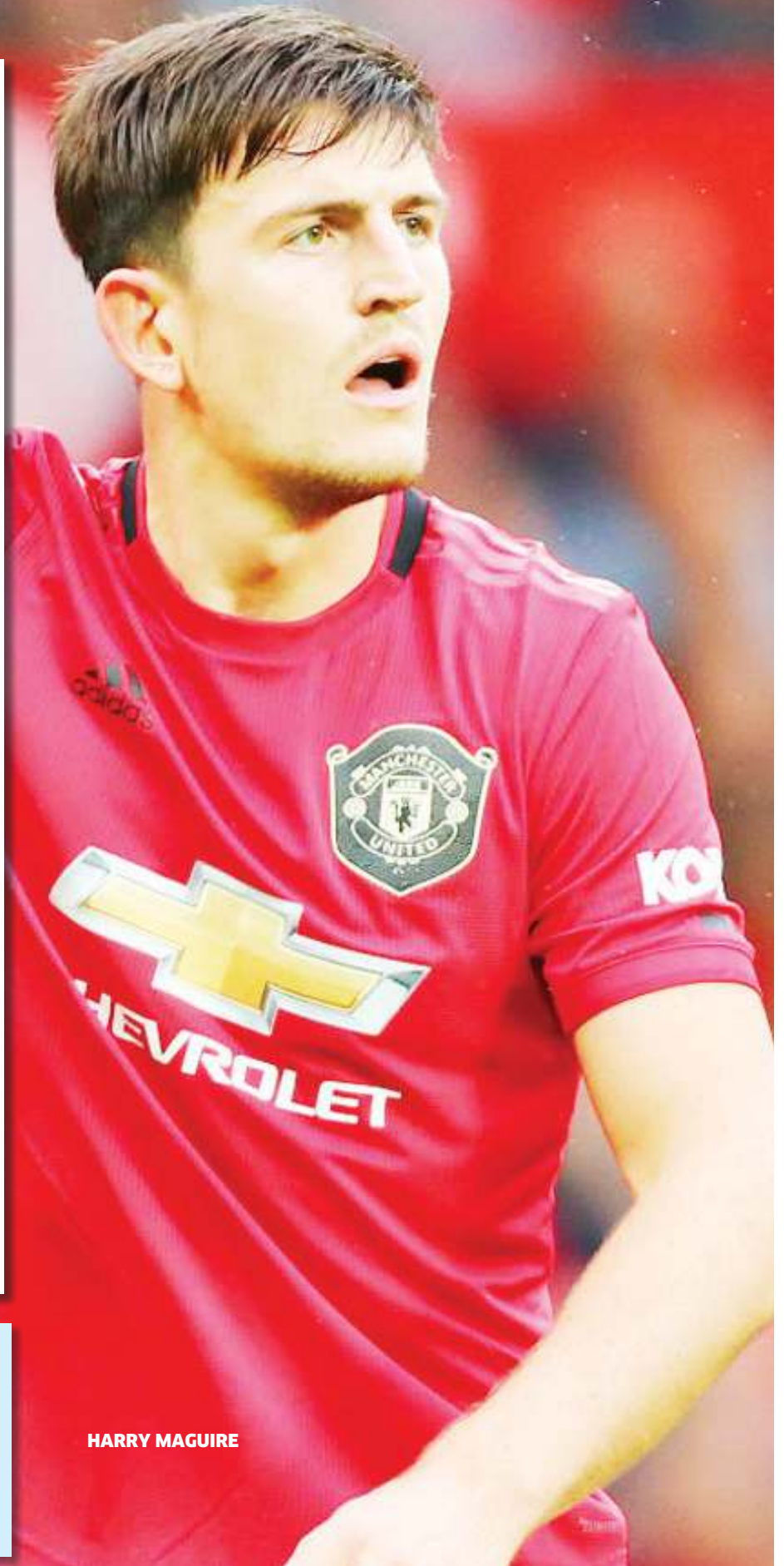
Man United wanavuna pauni milioni 64 kupitia Chevrolet, wakati wapinzani wao Manchester City wanavuna pauni milioni 45 kupitia udhamini wa Etihad, huku Arsenal wakishika namba tatu kwa kuingiza pauni milioni 40 kupitia Emirates, kiwango sawa wanacholipwa Chelsea kupitia Yokohama na Liverpool kupitia Standard Chartered.

Chelsea na Liverpool kila moja zinavuna pauni milioni 40 kwa mwaka kupitia wadhamini wao wakuu kwenye jezi. Sita bora inakamilishwa na Spurs, ambao wanavuna pauni milioni 35 milioni kupitia AIA.

West Ham wao wanavuna pauni milioni 10 kupitia Betway, huku Everton wakishika namba nane wakivuna pauni milioni 9.6 kupitia SportPesa, wakati Wolves wanavuna pauni milioni nane kupitia ManBetX na Southampton wanakamilisha 10 bora wakivuna pauni milioni 7.5 kupitia wadhamini wao LD Sports.

Burnley wanavuna pauni milioni 7.5 kupitia wadhamini wao LoveBet, wakifuatiwa na Crystal Palace wakivuna pauni milioni 6.5 kupitia wadhamini wao ManBetX, sawa na kiwango wanachovuna Newcastle United kupitia Fun88 na Watford wakivuna kupitia Sportsbet.io.

Aston Villa wanavuna pauni milioni sita kupitia W88, wakati Bournemouth wanaweka mfukoni pauni milioni tano kwa udhamini wa M88, huku Leicester City wanaingiza pauni milioni nne kwa udhamini wa King Power, Sheffield United pauni milioni 3.5 kupitia USG, Norwich City pauni milioni tatu kupitia Dafabet na Brighton wakiweka kibindoni pauni milioni 1.5 kupitia wadhamini wao wakuu kwenye jezi American Express.



HARRY MAGUIRE

NDANI YA 18



SADIO Mane ni mchezaji wa kwanza kufunga mara nne mfululizo kwenye mechi za ufunguzi za msimu wa Ligi Kuu England tangu Mark Viduka alipofanya hivyo kati ya msimu wa 2002-03 na 2005-06.



JUMAMOSI ijayo ndiyo siku ambayo Ligi Kuu Tanzania Bara msimu wa 2019/20 utanza rasmi. Kwa mujibu wa ratiba ya Shirikisho la Soka Tanzania (TFF), Namungo FC itaweka historia ya kucheza kwa mara ya kwanza Ligi Kuu...

Uk. 16&17

YOSSO WA KUTAZAMWA BUNDESLIGA MSIMU HUU



UPAMECANO

MUNICH, Ujerumani

LIGI Kuu ya Ujerumani, Bundesliga, imekuwa ligi inayopendwa na wachezaji wachanga wanaotaka kuimarika kimchezo. Huku ikiwa Jadon Sancho na Kai Havertz washajijengea majina, wachezaji wengi chini ya umri wa miaka 21, sasa wako tayari kuibuka.

Makala hii inakuchambulia wachezaji chipukizi wa kuchungwa Ligi Kuu ya Ujerumani.

KAI HAVERTZ, 20- BAYER LEVERKUSEN

Nyota wa kizazi kijacho cha Ujerumani. Havertz ashacheza mechi 88 katika Ligi Kuu ya Ujerumani na kufunga mabao 24. Ana ujuzi wa ajabu wa kiufundi, anacheza kwa miguu yote miwili na ana uwezo wa kuunda nafasi za kufunga na kufunga mwenyewe. Havertz amesema atasalia kuwa mchezaji wa Leverkusen msimu huu ingawa ni wazi kuwa hatocheza hapo kwa muda mrefu. Bayern Munich wamevutiwa naye kwa muda mrefu.

JADON SANCHO, 19- BORUSSIA DORTMUND

Wengi walitaka kujua itakuaje kijana Muingereza kucheza Uje-

rumani, sasa ni kielelezo chema huku chipukizi wa Uingereza wakitaka kufuata nyayo zake. Winga huyo wa zamani wa Manchester City ana uwezo mkubwa na anafanya maamuzi mazuri kuzidi umri wake, ana kasi na amemakinika. Baada ya kupewa nafasi msimu wa 2017-18, alikuwa mmoja wa nyota msimu uliopita akifunga mabao 12 na kusaidia mengine 17.

DAYOT UPAMECANO, 20- RB LEIPZIG

Beki huyo wa kati wa Ufaransa ni mwingine anayetazamiwa kufika kileleni. Upamecano ni mahiri kwa mipira ya kichwa na anasoma mchezo vema. Anaweza pia kupoleka mipira katika kiungo cha kati. Amekuwa mmoja wa mabeki bora katika Ligi ya Ujerumani. Julian Nagelsmann atakuwa kocha mzuri kwake.

IBRAHIMA KONATE, 20- RB LEIPZIG

Beki mwingine wa kati wa RB Leipzig ambaye anaweza kucheza vema kwa mipira ya kichwa na chini. Konate alikuwa na msimu mzuri uliopita na alishikilia na-

fasi yake vema baada ya Upamecano kupata jeraha mwishoni mwa msimu. Chipukizi huyo wa Ufaransa amewezeza Upamecano kama kaka yake na watatarajia kuendeleza mchezo wao wa kuridhisha msimu huu.

ALPHONSO DAVIES, 18- BAYERN MUNICH

Winga huyo wa Canada alizaliwa katika kambi ya wakimbizi na akajiunga na Bayern Januari mwaka huu. Alishiriki mechi kadhaa kama mchezaji wa akiba na kwa ujumla alicheza dakika 74 na akafunga bao lake la kwanza dhidi ya Mainz. Kuondoka kwa Arjen Robben na Frank Ribery huenda kukatoa nafasi zaidi kwa Davies msimu huu hasa baada ya mchezaji aliyelengwa kusajiliwa na Bayern, Leroy Sane kuwa majeruhi pale Man City na kukatisha mpango huo.

MARCUS THURAM, 21- GLADBACH

Mtoto wa bingwa wa zamani wa dunia na Ufaransa, Lilian, alijiunga na Monchengladbach Julai baada ya kuridhisha katika Klabu za Ufaransa Sochaux na Guingamp. Kinyume na baba yake ambaye alikuwa mmoja wa mabeki mahiri wakati wake, Marcus ni mshambuliaji na anapenda kucheza katika wingi ya kushoto. Ana uwezo

Alexandre Lacazette amehusika moja kwa moja katika mabao 28 (mabao 21 na pasi za mwisho saba) kwenye mechi 36 za Ligi Kuu England alizoichezea Arsenal katika Uwanja wa Emirates.



USILOLIJUA

mkubwa wa kutamba na mpira na anaweza kupewa jukumu la Thorgan Hazard aliyehamia Dortmund.

WESTON MCKENNIE, 20- SCHALKE

Nyota iliyong'ara katika msimu wa kiza wa Schalke. Mckennie alikuwa nahodha wa Marekani katika mashindano ya Gold Cup msimu wa majira ya joto licha ya umri wake mdogo. Alicheza katika nafasi tofauti msimu uliopita wakati kocha wake Domenico Terdesco alipojaribu kutafuta mbinu ya kushinda ambayo hakuipata. McKennie amemkaribisha Mmarekani mwenzake David Wagner ambaye ameteuliwa kuwa kocha.

EVAN N'DICKA, 19- EINTRACHT FRANKFURT

Mfaransa mwingine N'Dicka aling'ara hakuzungumziwa sana msimu uliopita kwa kuwa washambuliaji watatu wa Frankfurt ndio waliogonga vichwa vya habari. Lakini beki huyu wa kati alikuwa na mchezo mzuri katika nusu ya pili ya msimu ambapo alishinda tuzo ya mchezaji bora chipukizi kucheza mara ya kwanza katika Bundesliga Februari mwaka huu.

JOSH SARGENT, 19- WERDER BREMEN

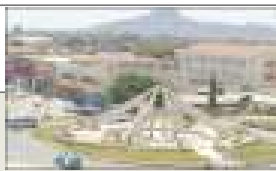
Mshambuliaji huyu wa Marekani aling'ara mara alipopewa nafasi msimu uliopita ambapo alifunga kwa kichwa dakika mbili baada ya kuingia kama mchezaji wa akiba katika mechi yake ya kwanza. Alimaliza msimu na mabao mawili kwenye ligi baada ya kucheza kwa dakika 205 tu na licha ya kukosa kutajwa kwenye kikosi cha Marekani cha Gold Cup kocha wake wa Bremen Florian Kohfeldt ameridhika naye.

ADEMOLA LOOKMAN, 21- RB LEIPZIG

Mmoja wa Waingereza waliofuata nyayo za Sancho, Lookman alikuwa na msimu mzuri alipokuwa kwa mkopo Leipzig. Mshambuliaji huyo anacheza sehemu yoyote ya mashambuliaji na ni mfungaji ambapo alifunga mabao matano katika dakika 574 alizopata. Klabu yake ya Everton ilimkubalia ajiunge na Leipzig kwa kandarasi ya kudumu baada ya kupata nafasi finyu za kucheza hapo Goodison Park.

RABBI MATONDO 18- SCHALKE

Winga huyo wa Wales amefuata nyayo za Sancho kutoka Man City na amejiumba na Schalke kwenye Bundesliga. Ilisemekana kwamba ndiye mchezaji mwenye kasi zaidi Man City, Matondo alifanikiwa kuingia mara kadhaa kama mchezaji wa akiba hapo Schalke mwaka jana. Winga huyo atatarajia kupata nafasi nyingi zaidi za kucheza msimu huu.



Serikali yabaini utoroshaji dhahabu

Na Nebart Msokwa, CHUNYA

WAKATI serikali ikipambana kudhibiti utoroshaji wa madini kwenda nje ya nchi, imebainika zaidi ya nusu ya dhahabu inayonunuliwa na wanunuzi wa kati maarufu kama 'brokers' kutoka kwa wachimbaji wadogo wilayani Chunya inatoroshwa.

Akizungumza na wanunuzi wa dhahabu wilayani Chunya, Mkuu wa Wilaya hiyo, Mhandisi Maryprisca Mahuli, alisema wamefanya uchunguzi na kubaini kuwa kiasi kikubwa cha dhahabu inayonunuliwa kutoka kwa wachimbaji wadogo hakipelekwi kwenye soko kuu lililofunguliwa wilayani humo.

Alisema licha ya soko la madini lililofunguliwa wilayani kufanya vizuri, lakini kiasi kikubwa cha dhahabu inayouzwa sokoni hapo ni ile inayotoka kwenye viwanda vya uchenjuaji wa dhahabu, huku

dhahabu inayonunuliwa kwa wachimbaji wadogo ikiwa haijulikani inakouzwa.

"Tumefanya uchunguzi na tumegundua ni kiasi kidogo sana cha dhahabu inayouzwa kwenye soko letu kinatoka kwa wachimbaji wadogo wanaotumia mercury (zebaki) kuisafisha na tumebaini kuwa kiasi kikubwa cha dhahabu hiyo, inayonunuliwa na wanunuzi wa dhahabu kutoka kwa wachimbaji wadogo inatoroshwa," alisema Mahundi.

Alisema katika uchunguzi huo tayari amepata orodha ya wanunuzi wote wanaotorosha madini nje ya wilaya hiyo, hivyo atawaita kila mmoja kwa nafasi yake ili ajieze kuwa anatorosha madini na kuikosesha serikali mapato.

Alisema kitendo cha kutorosha madini sio tu kinaikosesha serikali mapato, bali pia ni cha uhujumu uchumi, na kuwaonya wanunuzi hao kuacha tabia hiyo mara moja.

Mkuu wa Taasisi ya Kuzuia na

Kupambana na Rushwa (Takuru) Wilaya ya Chunya, Lutufyo Mwambungu, alisema utoroshaji huo wa dhahabu una harufu ya kuambatana na vitendo vya rushwa.

Mwambungu aliwataka wachimbaji, wanunuzi na wananchi kwa ujumla kutoa taarifa ya vitendo hivyo kwenye vyombo vya dola ili hatua zichukuliwe kukomesha tabia hiyo.

Naye Ofisa Madini Mkazi wa Wilaya ya Chunya, Gibson Kamihanda, aliwataka wote wanaojihusisha na utoroshaji wa dhahabu kuacha tabia hiyo mara moja kwa vile adhabu yake kisheria ni kali kiasi cha kuwafilisi na kuwaondoa kabisa kwenye bishara ya madini.

Alisema kwa mujibu wa sheria mtu akikutwa anatorosha madini, hatua ya kwanza madini hayo yatataifishwa, atatakiwa kulipa faini ambayo ni mara tatu ya thamani ya madini aliyokutwa nayo pamoja na tozo zote ambazo madini hayo yangelipiwa kama yangeuzwa kwa njia halali.

Alisema kuwa kwa sasa hakuna haja ya kutorosha madini hayo kwa vile bei elekezi ya soko inaakisi bei ya dhahabu kwenye soko la dunia na kwamba hata kama mtu akienda kuuza mahali pengine hawezi kupata bei nzuri zaidi ya ile inayopatikana kwenye soko kuu la madini lililofunguliwa na serikali wilayani humo.

Kwa upande wake Meneja wa Mamlaka ya Mapato Tanzania (TRA), Wilaya ya Chunya, Osaund Mbilinyi, alidai kuwa ipo changamoto ya wanunuzi na wachimbaji wa madini kutokuwa na mmitikio wa kulipa kodi.

Alisema maofisa wa TRA wapo kwenye soko la dhahabu la Wilaya ya Chunya na wanunuzi na wachimbaji wa dhahabu anapofika hapo hupewa elimu na kasha kukabidhiwa fomu ambazo wanapaswa kuzijaza ili maofisa hao waende kwenye maeneo yao ya kazi kuwakadiria kodi, lakini wengi wao wamekuwa hawarejeshi fomu hizo na kuingia mitini.

Usajili NGO sasa wasuasua

Na Nebart Msokwa, MBEYA

ZOEZI la usajili wa mashirika yasiyokuwa ya kiserikali (NGO) mikoa ya Nyanda za Juu Kusini limefanyika kwa kusuasua kufuatia mmitikio wa mashirika hayo, kujitokeza kusajiliwa kuwa mdogo.

Hali hiyo inatokea licha Ofisi ya Msajili wa mashirika yasiyokuwa ya kiserikali chini ya Wizara ya Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto kuhamasisha.

Zoezi hilo lilifanyika jijini Mbeya ambapo maofisa wa Wakala wa Usajili Leseni na Biashara (Brela), Wakala wa Usajili, Ufilisi na Udhamini (Rita) pamoja na maofisa wa Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi walikuwa wakiendelea na zoezi, huku wadau wa mashirika wakiwa wachache.

Msemaji wa Wizara ya Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto (Idara Kuu ya Maendeleo ya Jamii), Erasto Ching'on, alisema lengo la zoezi hilo ni utekelezaji wa matakwa ya kisheria ambayo yanataka mashirika yote kuhuisha taarifa zake.

Alisema pamoja na umuhimu wake, lakini bado wenye mashirika hayo wanasuasua kujitokeza kuhuisha taarifa hizo, hivyo akawataka kujitokeza mapema kabla zoezi hilo halijafikia ukomo.

"Mabadiliko ya Sheria ya Mashirika ya Kijamii namba 3 ya mwaka 2019 yanataka mashirika ya kijamii ambayo awali yalisajiliwa na Brela na Rita kujisajili Ofisi ya Msajili wa Mashirika yasiyo ya kiserikali Wizara ya Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto ili taarifa zao ziweze kutambulika katika mfumo mmoja," alisema Ching'on.

Alisema baada ya zoezi hilo kufikia tamati mashirika ambayo yatakuwa haya-jahuisha taarifa zake, yatapewa miezi miwili na baada ya hapo endapo yatakuwa hayajasajiliwa yatakuwa yamejiondoa kwenye utoaji wa huduma.

Alisema kuwa lengo la kufanya usajili kwa mashirika ni kuimarisha utawala bora, uwazi na uwajibikaji na kutambua michango ya mashirika hayo katika sekta mbalimbali za kijamii hususan afya, elimu pamoja na mambo mengine ya maendeleo.

Mwakilishi wa Shirika la Wasaidizi wa Kisheria Wilaya ya Mbeya (MBAPAO), Musa Magullu, alisema changamoto ni namna ya ushirikishwaji katika kufanya maamuzi, na kwamba wamefika hapo hawatambui ni nini cha kufanya.



Mbunge wa Bukoba Vijijini (CCM), Dk. Jason Rweikiza (wa pili kulia), akikabidhi cheti kwa mmoja wa wanafunzi wa Shule ya St Anne Marie Academy ya Mbezi Kwa Msuguli, katika mahafali ya darasa la saba yaliyofanyika shuleni hapo, jijini Dar es Salaam wikiendi. Kulia ni Mkuu wa Shule hiyo, Gladus Ndyetabura na (wa tatu kulia) ni Kaimu Mratibu wa Shule, Venance Rwegoshola.

PICHA: MIRAJI MSALA

Walimu masomo ya sanaa watoa angalizo

Na Nebart Msokwa, UNGWE

WAKATI serikali ikihamasisha wanafunzi kusoma masomo ya Sayansi na Hisabati, walimu wa masomo ya Sanaa wilayani Rungwe wamelalamikia utaratibu huo wakidai masomo ya Sanaa kwa sasa yanakosa wanafunzi.

Inadaiwa baadhi ya wanafunzi wanaofaulu kidato cha nne na kutakiwa kujiunga kidato cha tano kwenda kusoma masomo ya michepuo ya Sanaa, wanabadili michepuo hiyo na kujiunga na masomo ya Sayansi.

Wakizungumza kwenye hafla ya kuwapongeza walimu na wanafunzi waliofanya vizuri kwenye mitihani ya kidato cha sita mwa-

ka huu, walimu hao walisema hali hiyo inafanya walimu mikon-do ya wanafunzi wa michepuo ya Sanaa kukosa wanafunzi.

Mkuu wa Shule ya Sekondari Rungwe, George Makweta, alisema kuna wimbi kubwa la wanafunzi wanaochaguliwa kujiunga na masomo ya Sanaa kutaka kubadili masomo hayo wakidai masomo hayo hayana faida kwao. Alisema hali hiyo inaweza ikawa na madhara makubwa kwa taifa baadaye, hivyo akaishauri serikali kuondoa utaratibu wa kuwaruhusu wanafunzi kubadili michepuo wanayochaguliwa nayo.

"Kwa sasa kumeibuka tatizo kubwa la wanafunzi wanaochaguliwa kujiunga kidato cha tano

na masomo ya Sanaa kutaka kubadili na kusoma masomo ya Sayansi, wanasema kabisa kwamba masomo ya Sanaa hayana faida yoyote kwao," alisema Makweta. Aliomba serikali kuangalia namna bora ya kuwahamasisha wanafunzi kusoma masomo hayo kwa madai kuwa endapo hatua za haraka hazitachukuliwa kuna hatari ya kutokea tatizo baadaye.

Mkuu wa Wilaya ya Rungwe, Julius Chalya, aliwashauri wazazi kuwaelimisha watoto wao mapema ili wajue wanapoenda shuleni wanaenda kusoma masomo gani na kwa malengo gani ya maisha yao.

Alisema hiyo itasaidia kuwa na usawa wa wanafunzi kwe-

nye masomo yote na kuelewa changamoto hiyo ya wanafunzi kuyakimbia masomo ya Sanaa.

Ofisa Elimu Sekondari wa Wilaya hiyo, Abel Ntupwa, alisema kuna kazi kubwa ya kufanyika katika wilaya hiyo, ili matokeo ya kidato cha nne na cha sita yaendane kwa madai kuwa kwa sasa hayaendani.

Alisema kwa mwaka huu ufaulu wa kidato cha sita umefikia asilimia 90 wakati ufaulu wa kidato cha nne uko kati ya asilimia 80 na 85, hivyo akashauri juhudi iongezwe ili ufaulu huo uendane.

Ofisa Elimu Taaluma wa Mkoa wa Mbeya, Oscar Msabaha, alisema pamoja na kwamba kazi ya walimu ni kufundisha, lakini pia ndio walezi wa watoto.



Takukuru yaagizwa kufanya uchunguzi daraja Kingale

Na Renatha Msungu, KONDOA

TAASISI ya Kuzuia na Kupambana na Rushwa mkoani Dodoma (Takukuru), imeagizwa kufanya uchunguzi wa mradi wa ujenzi wa daraja la Kingale Wilaya ya Kondoa baada ya kiongozi wa mbio za Mwenye wa Uhuru kutilia shaka mradi huo.

Kiongozi huyo Mzee Mkongea Ally, aligoma kuuzindua na kuiagiza taasisi hiyo kufuatilia ndani ya wiki mbili baada ya kukosekana nyaraka za taarifa zote zinazotakiwa kuwapo wakati wa ukaguzi wa mradi huo. Akizungumza baada ya kutembelea mradi huo, Ally alisema Takukuru inatakiwa

kufanya uchunguzi ndani ya wiki mbili ili kuwasilisha makao makuu kile walichobaini kwa ajili ya kuhakikiwa ili mradi huo upate nafasi ya kuzinduliwa.

Alisema baada ya uchunguzi wao kukamilika Mkuu wa Wilaya ya Kondoa, atapanga nafasi nyingine kwa ajili ya kwenda kuuzindua kama inavyotakiwa kufanywa.

"Takukuru naomba mfanye kazi yenu na muwasilishe taarifa makao makuu ili ifanyiwe kazi na kutolewa majibu stahiki," alisema Ally. Alisema lengo lao ni kujiridhisha na taarifa iliyotolewa pamoja na kutaka miradi inayotolewa na serikali itekelezwe kwa ufanisi ili kuwa na manufaa kwa

wananchi.

Awali akitoa taarifa ya mradi huo, Meneja wa Wakala wa Barabara Mijini na Vijijini (TARURA) wa Halmashauri ya Kondoa Mji, Brithon Kimaro, alisema mradi huo wa barabara na daraja umegharimu Sh. milioni 165.2, huku daraja pekee likigharimu Sh. milioni 138.2 ambazo zimetumika kwa ajili ya matumizi ya ujenzi.

Kimaro alisema fedha hizo ni za serikali ambazo zimetoka kwenye mfuko wa barabara kwa lengo la kuboresha miundombinu hiyo, ili kurahisisha utoaji huduma ya usafiri kwa wakazi wa eneo hilo.

Alisema mradi huo ni muhimu kwa jamii kwa sababu unakwenda kutoa huduma ya mawasiliano

baina ya sehemu moja kwenda nyingine jambo ambalo ni muhimu kulitekeleza ili wananchi waendeshe shughuli zao za kiuchumi kiurahisi.

Naye Mkuu wa Wilaya ya Kondoa, Sezaria Makota, alisema maa-gizo yaliyotolewa yatatekelezwa ipasavyo ili kuhakikisha mradi huo unaendelea kutekelezwa na kufanikisha maendeleo ya wakazi wa eneo hilo.

Alisema daraja hilo ni muhimu kwa wananchi kwa sababu lina-saidia wakazi wa eneo la Kingale kupata huduma ya usafiri kirahisi pindi litakapokamilika ikiwamo kusaidia kufanya shughuli za biashara kirahisi kupitia barabara hiyo.

Halmashauri 100 kikaangoni miradi ya afya

Na Augusta Njaji, DODOMA

HALMASHAURI za wilaya 100 zimetakiwa kujieleza Ofisi ya Rais, Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa (Tamisemi), kutokana na kusuasua kwenye utekelezaji wa miradi ya afya iliyopo chini ya Mfuko wa Dunia wa Kupambana na Ukimwi, Kifua Kikuu na Malaria.

Agizo hilo lilitolewa jana na Naibu Katiibu Mkuu, Ofisi ya Rais, anayeshughulikia afya, Dk. Dorothy Gwajima, wakati akifunga kika-kazi cha kujadili utekelezaji wa shughuli za mfuko huo, jijini hapa.

Alisema halmashauri 85 zimefanya vizuri kwenye utekelezaji wa mradi huo kwa kasi kubwa, huku halmashauri 100 zikisuasua.

"Naziagiza hizi halmashauri 100 ziandae maelezo ya kutosha kwanini wasimamizi wake wasihesabiwe kwa kuwa wanakwamisha safari ya nchi kwenda kwenye viwanda na uchumi wa kati kwa kuchelewe- esha huduma.

"Ninachokiona hapa ni uzembe tu ambao itabidi wahusika wawajibike, kwanini wengine watekeleze kwa wakati na ufanisi wengine wabaki nyuma," aliohoji.

Aliwaagiza waratibu kusimamia utekelezaji kwa weledi miradi hiyo, ili kuhakikisha walengwa wanapata huduma bora kwa wakati na kuongeza kasi ya kudhibiti magonjwa hayo kwa kinga na tiba.

Alisema, vita dhidi ya magonjwa hayo ita-fanikiwa zaidi iwapo kila mmoja atawajibika katika nafasi yake na kuhakikisha shughuli zilizo-pangwa zinatekelezwa kwa wakati na ufanisi na taarifa husika zinatolewa kwa wakati na ubora.

"Viongozi wote ngazi ya halmashauri wahusike na utekelezaji wa miradi hii kwa kuwa, siyo suala la wataalamu wa afya pekee bali sekta zote wakiwamo wakurugenzi wa halmashauri, maofisa mipango wa halmashauri na waweka hazina," alisema. Alisisitiza kuwa katika safari ya kuelekea kwenye nchi ya viwanda na uchumi wa kati, sekta ya afya ni mdau mkubwa kwa kuwa, kadiri wananchi wenye uhitaji wanavyopata huduma bora za afya kwa wakati ndivyo wanavyoepuka maradhi.



Wajane kutoka vijiji vya Wilaya ya Nachingwea, wakimsikiliza Ofisa Tarafa ya Nambambo, Christopher Mkuchika (hayupo pichani), baada ya kupokea misaada mbalimbali iliyotolewa na huduma ya ki-roho kwa watu wasiofikiwa kutoka kanisa la EAGT Ipa-gala, Dodoma jana. **PICHA: PETER MK-WAVILA**

BHM kuanza upandikizaji uboho mwakani

Na Augusta Njaji, DODOMA

HOSPITALI ya Benjamin Mkapa (BMH) ipo katika hatua za mwisho kuingia makubaliano na chuo kikuu kimoja nchini Italia kwa ajili ya kushirikiana katika matibabu ya upandikizaji wa uboho.

Hayo yalielezwa jana na Mkurugenzi Mtendaji wa Hospitali hiyo, Dk. Alphonse Chandika, alipokuwa akitoa maelezo kwa wajumbe wa Baraza Kuu Taifa la Jumuiya ya Wanawake wa CCM (UWT), walipofanya ziara ya kukagua utekelezaji wa Ilani ya Uchaguzi ya CCM ya Mwaka 2015-2020.

Alisema huduma hiyo (bone narrow transplant), itaanza kutolewa hospitalini hapo mwakani.

"Tutaanza upandikizaji wa uboho mwakani. Upandikizaji wa uboho unasaidia katika matibabu ya selimundu," alibainisha.

Dk. Chandika alisema: "Tayari

watumishi wetu wameshaanza kupata mafunzo ya upandikizaji wa uboho. Kuna ambao wameenda Italia kwa ajili ya mafunzo na ambao wanapokea mafunzo kupitia telemedicine."

Alisema hospitali hiyo imeshafanya upandikizaji wa figo kwa watu saba ikiwa ni miaka mitatu tangu kuanzishwa kwake.

Alisema lengo la hospitali hiyo ni kutoa huduma kama hospitali ya rufani ya kanda na kuwa hospitali ya pekee ya kutoa huduma za kibingwa ambazo awali zilikuwa hazipatikani nchini.

"Hapa tunatoa huduma ya figo, moyo, macho, saratani na huduma ya upasuaji wa matundu madogo, katika figo, tume-shapandikiza figo kwa wagonjwa saba na wanaendelea vizuri, alisema Dk. Chandika.

Alieleza kuwa wanafanya kwa ushirikiano na Chuo Kikuu cha

Dodoma (UDOM) na wataalamu kutoka nchini Japan kwa ajili ya kuwafundisha wataalamu wazawa waweze kutoa huduma hizo.

Kwa upande wake, Naibu Katiibu Mkuu wa UWT Taifa, Jesca Mbogo, alipongeza mafanikio makubwa ya huduma za afya yali-yopatikana ndani ya muda mfupi katika hospitali hiyo na kupunguza mzigo kwa serikali wa kupeleka watu nje ya nchi kwa matibabu.

Mbogo alipongeza serikali kwa uwekezaji mkubwa wa kujenga hospitali ya kisasa hivyo kuimarisha huduma za afya nchini.

Hata hivyo, alitoa rai kwa kinamama kujenga utaratibu wa kupima afya zao mara kwa mara ili kupata tiba mapema na kwa wakati.

Alisema serikali imefanya jitihada kubwa ya kuwekeza katika sekta ya afya kama ilani iliyoelekeza, hivyo ni wajibu wa kinama-

ma kujitokeza kupima magonjwa mbalimbali yakiwamo yasiyoambukiza ili wapate ushauri na tiba mapema.

Wakizungumza kwa nyakati tofauti wajumbe hao waliushukuru uongozi wa UWT kwa kuwawezesha kuona mambo mazuri yanayofanywa na serikali kwa kuwa mwanzoni waliyajua kupitia vyombo vya habari.

"Ziara hii imetuoonyesha mambo ambayo serikali imeyafanya kwa wananchi wake, kikubwa ni kuwaomba wananchi waunge mkono serikali yao," alisema Mwenyekiti wa UWT Mkoa wa Dodoma, Neema Majule.

Mwenyekiti wa UWT Kusini Unguja, Shamsa Abdallah Ally, alishukuru uwapo wa Muungano uliowawezesha kufika Bara na kujionea mambo yaliyofanyika na kutoa wito kwa wawekezaji kujitokeza zaidi kuwekeza Dodoma.



Korea yavutiwa uwekezaji umeme Zanzibar

DC Rajab aahidi usimamizi wa sheria

Na Rahma Suleiman, ZANZIBAR

MKUU wa Wilaya ya Kaskazini B Unguja, Rajab Ali Rajab, ameahidi kuwa ofisi yake itaendelea kusimamia sheria na taratibu zilizowekwa kwa kuhakikisha kuwa taratibu hizo hazivunjwi na kukiukwa.

Aliyasema hayo katika Kijiji cha Pangezi, wakati alipofuatilia mgogoro wa shamba la familia ya marehemu Ali Vuaa, linalodaiwa kuuzwa baadhi ya sehemu bila ya kuwashirikisha watu wengine wa familia hiyo.

Alisema atahakikisha sheria za serikali zinafuata katika kila jambo ikiwamo kusimamia, kulima au kuuza mashamba.

Alisema shamba lolote la wakfu (mali ya serikali) haliuzwi hivyo ni vyema watu wote wakafuata taratibu.

Aliitaka familia hiyo ikae pamoja na kuelewana katika maandishi na nyaraka zao za shamba ili wafuate yale yaliyoandikwa.

Akizungumzia kuhusu mzozo wa madai ya kuuzwa kwa baadhi ya sehemu, kaka mkubwa wa familia hiyo, Hassan Ali Vuaa, alisema kwa sasa wamekuwa hawafahamu nini anachodai ndugu yao Vuai Ali Vuaa, kwa kuwa kila jambo wanalifanya kwa utaratibu waliokubaliana.

Alisema shamba lao la wakfu hawajauza sehemu yoyote kama taratibu zinavyoelekeza na sehemu ya shamba inayoruhusika kugawana, wamegawana na kuzaa na kufanyia shughuli walizojipangia ikiwamo kusomesha watoto.

Na Rahma Suleiman, ZANZIBAR

UONGOZI wa Kampuni ya Kimataifa ya uzalishaji wa umeme unaotumia gesi ya nchini Korea (FCCPP) umesema Zanzibar imebarikiwa kuwa na rasilimali nyingi za uwekezaji ikiwamo mazingira bora ya hali ya hewa.

Umesema mazingira hayo yanawapa moyo wa kuanzisha mradi wao unaokuwa ndani ya bahari masafa ya mita 100, umbali wa ardhi unaoambatana na mita 10 chini ya bahari.

Mwakilishi wa kampuni hiyo, Profesa Injoon Suh, alisema hayo wakati timu yake ikitangaza nia yao ya kutaka kuwekeza mradi wao mbele ya Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar, Balozi Seif Ali Iddi, Vuga Mjini Zanzibar.

Prof. Injoon Suh, alisema, umeme unaozalishwa na kampuni hiyo unaweza kabisa kutumia gesi asilia inayozalishwa nchini Tanzania kwa kuongezea na ile inayopatikana kutoka Mashariki ya Kati.

Alisema kiwango cha umeme utakozalishwa na kampuni hiyo yenye uzoefu na utaalamu wa

masuala ya nishati ya gesi unafikia megawatts 215 kiwango ambacho ni kikubwa kwa Zanzibar kina-choweza kutosheleza mahitaji yote ya huduma hiyo.

Mwakilishi huyo alisema, mradi huo una garentii ya kufanya kazi katika kipindi cha miaka 25 na baadaye kukabidhiwa kwa serikali. Alieleza kwamba kampuni ya FCCPP ni moja miongoni mwa kampuni 15 zinazofanya kazi kimataifa ndani ya mwamvuli wa kampuni ya kitaifa ya Korea ya VOE Group.

Naye Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar Balozi Seif Ali Iddi,

alisema mradi wa uzalishaji wa umeme wa kutumia gesi asilia ni muhimu kwa vile umeonyesha mwelekeo kupungua kwa gharama za matumizi ya huduma hiyo.

Balozi Iddi alisema, Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar bado ina nia ya kuwa na chanzo kingine cha umeme utakaokuwa mbadala endapo kutatokea hitilafu kwenye chanzo kimoja kilichopo kinachotumika hivi sasa Visiwani Zanzibar kilichoanzia Tanzania Bara.

Aliushauri uongozi wa kampuni ya FCCPP kutayarisha maombi ya kuanzisha mradi na kuyawasilisha serikalini ili kufanyiwa kazi.



Mhandisi Mwandamizi wa Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania (TCRA), Victor Kweka, akitoa ufafanuzi kuhusu gari lenye mawasiliano, linaavyofanya kazi kwa mabalozi 42 wanaoiwakilisha Tanzania katika nchi mbalimbali walipotembelea mamlaka hiyo, jijini Dar es Salaam mwishoni wa wiki. **PICHA: GETRUDE MPEZYA**

Ahimiza usimamizi wa alama za mipaka

Na Rahma Suleiman, ZANZIBAR

MKUU wa Wilaya ya kati Unguja, Hamida Mussa Khamis, amewataka wananchi na viongozi mbalimbali wa wilaya hiyo kulinda na kusimamia alama za mipaka zinazowekwa katika maeneo yao ili kujua shehia wanaziongoza.

Aliyasema hayo wakati akizun-

gumza na wananchi, masheha na watendaji wa wilaya hiyo Kijiji cha Ubago, wakati wa uzinduzi wa uwekaji alama inayobainisha Shehia ya Dunga Kiembeni na Kidimni.

Alisema alama hizo hazina lengo la kuwazuia wananchi kuendelea na shughuli zao bali zitawaongoza masheha kutoa huduma

kwa wananchi wanaoawaongoza kwa urahisi. "Pia alama hizo zitasaidia kuondoa migogoro baina ya upande mmoja na upande mwingine," alisema. Aliwataka wananchi kutojiingiza katika matatizo yatakayosababisha uharibifu wa alama hizo ambazo zitaathiri shughuli zao na kuwataka masheha kuendelea kutoa huduma kwa wa-

nanchi bila ubaguzi.

Naye Sheha wa Shehia ya Kidimni, Bishara Saleh Haji, aliishukuru uongozi na kamati ya uwekaji mipaka na ameihakikishia kamati hiyo, kuwa mipaka hiyo haitakuwa chanzo cha mgogoro kati ya shehia.

"Uwekaji wa mipaka hii hau-takuwa chanzo cha migogoro bali

zitaongoza katika ufanyaji wa shughuli zao.

Kwa upande wake mtaalamu wa uwekaji mipaka kutoka Ofisi ya Rais, Tawala za Mikoa, Talibu Khatib Shaaban, alisema kazi hiyo ni muhimu kwa taifa, jamii na wadai mbalimbali na kusisitiza kuwa haitohusu mashamba wala mali za watu.

Ujenzi mradi wa umeme Mto Rufiji wahamasishwa

Na Futuna Selemani, KIBAHA

WADAU sekta ya viwanda wameuleza ujenzi wa mradi mkubwa wa kuzalishaji umeme katika Bonde la Mto Rufiji maarufu kama 'Stiegler's Gorge' kama ni dhamira ya kweli ya serikali ya kujenga sekta ya viwanda nchini.

Akizungumza na waandishi wa habari kiwandani hapo mwishoni mwa wiki,

Mkurugenzi Mtendaji wa Kiwanda cha Global Packaging (T) Limited kilichopo Kibaha, mkoani Pwani, Benno Mwitumba, alisema maendeleo ya sekta ya viwanda duniani kote yategemea uwepo wa nishati ya uhakika na hivyo kukamilika kwa mradi wa 'Stiegler's Gorge' kutafanikisha

azma ya serikali.

"Kukamilika kwa mradi wa umeme wa Mto Rufiji utakwenda kijibu changamoto ya nishati katika sekta mbalimbali za uchumi ikiwamo ya viwanda hapa nchini na kuvutia zaidi uwekezaji katika sekta hiyo," alisema Mwitumba.

Mwitumba alipongeza hatua mbalimbali zinazochukuliwa na serikali kuhakikisha kuwa Tanzania inakuwa na uchumi wa kati na viwanda ifikapo mwaka 2025 kwani matunda yake yameshaanza kuonekana.

"Viwanda vinatumia umeme mwingi sana katika kuendesha mitambo yake hivyo kuwapo kwa umeme wa uhakika ni habari njema kwani itachochea ukuaji wa uchumi na kuleta ustawi wa maisha ya Watanzania," alisema.

Alisema tangu serikali itangaze

azma yake ya kujenga uchumi wa kati na viwanda ifikapo mwaka 2025, kumekuwa na mwamko mkubwa miongoni mwa wawekezaji hapa nchini na pia ujenzi wa mradi wa umeme wa Rufiji utachochea zaidi.

"Kuwapo kwa nishati ya uhakika kutaongeza uzalishaji viwandani na pia ajira nyingi zitategenezwa kutokana na uwekezaji katika sekta ya viwanda hali itakayopunguza tatizo la ajira kwa vijana hapa nchini," alisema.

Mwitumba alisema kiwanda kimeshaajiri zaidi ya wafanyakazi 169 ambao wote ni Watanzania hali ya ajira na kuwajengea uwezo vijana kufanya kazi za viwandani na kuingia katika soko la ushindani wa ajira kutokana na ujuzi wanaopata.

"Tumepata nguvu mpya na

tunakwenda kuongeza uzalishaji zaidi na hata kupanua kiwanda kutokana na uhakika wa nishati na miundombinu mingine wezeshi kama barabara ambayo serikali inaendelea kuziboresha kuvutia uwekezaji nchini," alisema Mwitumba.

Mkurugenzi Mtendaji wa Shirika la Maendeleo la Taifa (NDC), Prof. Damian Gabagambi, ambaye shirika lake ni mmoja wa wanahisa wa kiwanda hicho, alisema kiwanda hicho ni muhimu sana katika mnyororo mzima wa thamani wa sekta ya kilimo kwa kuzalisha vifungashio. "Kiwanda ni sehemu katika kuongeza thamani ya bidhaa za kilimo na kupelekea bidhaa za Tanzania kuwa katika hali nzuri kwenye masoko ya ndani ya nje," alisema Prof. Gabagambi.

NEMC, TBS wapigilia mifuko ya plastiki

Na Enock Charles

BARAZA la Taifa la Uhifadhi na Usimamizi wa Mazingira (NEM), na Shirika la Viwango nchini (TBS) wamevionya viwanda na baadhi ya wafanyabiashara ambao wamekuwa wakiingiza na kusambaza mifuko ya plastiki kwa njia za magendo kutoka nchi za jirani kinyume cha sheria.

Wakizungumza na waandishi wa habari baada ya taasisi hizo mbili kuafikiana juu ya hatua za kuchukua, Mkurugenzi wa NEMC, Dk. Samuel Gwamaka, alisema hapatakuwa na uvumilivu kwa mtu au taasisi yoyote itakayokuwa katazo la matumizi ya plastiki.

"Tunawaonya watengezaji, waagizaji kutoka nchi za jirani, wasambazaji na watumiaji kwa ujumla kuheshimu katazo lililololewa na serikali kuanzia tarehe 1 Juni, 2019 la upigaji marufuku ya matumizi ya mifuko ya plastiki, kinyume na hapo sheria itachukua mkondo wake," alisema Dk. Gwamaka. Aliongeza kuwa tayari Baraza limewachukulia hatua baadhi ya watendaji ambao walikuwa wakishirikiana na wanyabiashara kutoka nchi jirani kwa kuwafunguliwa kesi mahakamani na wasambazaji 56 wameshatozwa faini ya shilingi 200,000 kila mmoja.

"Baraza limeshawafikisha wafanyakazi wawili wa TBS jijini Arusha kwa walishirikiana na wafanyabiashara wasio waaminifu kutoka nchi jirani kuingiza mifuko ambayo hapa nchini imekatazwa na ni kinyume cha sheria," alieleza Dk. Gwamaka.

Aidha, alieleza kuwa hata ofisi zao zilizopo mipakani zimeanza kutoa makucha, kwani huko jijini Mbeya wamefanikiwa kukamata zaidi ya tani 15 ya mifuko ya plastiki iliyopigwa marufuku.

Mkurugenzi Mkuu wa TBS, Dk. Yusuf Ngenya, alieleza vigezo ambavyo vinatumika ili mifuko hiyo iwe na sifa inayotakiwa kuwa ni jina la mzalishaji, 70 GSM pia iwe inaweza kujirejeleza.

"TBS tunatumia vigezo kadhaa ili mfuko uonekane umekidhi vigezo ikiwamo 70 GSM, uwezo wa kujirejeleza pamoja na jina la mzalishaji, na kwa wale wanaoagiza nje ya nchi waangalie vigezo hivyo hivyo na wakishindwa kufanya hivyo mizigo yao itazuiliwa na mamlaka husika," alisema Dk. Ngenya.



Katibu Mwenzezi wa Chama Cha Mapinduzi (CCM), Kata ya Kisukuru, Bakari Mjema, akizungumza na wanachama wa chama hicho, katika Tawi la Kisukuru B, akiwa katika ziara ya kusikiliza kero za wananchi kama sehemu ya kutekeleza agizo la viongozi wa kitaifa, jijini Dar es Salaam juu. Picha: MUHIDINI MSAMBA

Wakulima wadogo wapigiwa debe SADC

Na Beatrice Moses

WAKUMA wadogo wametajwa kuwa kundi muhimu la kuleta maendeleo ya haraka katika nchi za Jumuiya ya Maendeleo Kusini mwa Afrika (SADC), lakini miundombinu yao ya kilimo ni duni na wakulima wadogo huonekana ni kundi hatari kibiashara lisiloweza kurejesha mikopo.

Hayo yalibainishwa katika Mkutano wa SADC na Mkurugenzi Mtendaji wa Benki ya Kilimo Tanzania (TADB), Japhet Justine,

Kwamba kilimo ambayo ndiyo shughuli ya kiuchumi wa kundi hili, kimekuwa kikipokea fedha kidogo na kukwepwa wakati

wa uwekezaji. Akichangia majadiliano katika kikao hicho, Justine alisema matokeo ya tabia ya kukinyima kilimo fedha na kukikwepa wakati wa uwekezaji, yamesababisha kuvua kwa maendeleo ya Afrika kwa jumla. "Kilimo ni sekta muhimu katika chumi za SADC, na hivi ndivyo ilivyo kwa bara zima la Afrika," alisisitiza.

Alisema kilimo kinapaswa kutazamwa kwa upana wake na kupewa kipaumbele katika maeneo ya umwagiliaji, maghala, usindikaji, masoko na kadhalika.

Akitumia mfano wa Tanzania, Justine alisema Tanzania ina zaidi ya miradi 2,400 ya umwagiliaji

lakini ni kiasi cha asilimia 40 inafanyakazi. Lakini, akaongeza, umuhimu wa kilimo Tanzania unajitokeza vizuri kwa kuangalia yafuatayo:

Kinachangia asilimia 29 ya pato la taifa (GDP), kinatoa asilimia 65 za ajira, kinatoa asilimia 65 za malighafi kwa viwanda na kinachangia asilimia 30 la pato la fedha ya kigeni.

"Mazao muhimu Tanzania ni mazao yenye punje, mifugo, korosho, kahawa, chai, pamba, mkonge, tumbaku, karafuu na miwa. Pamoja na ukweli huu wa wazi kilimo kimeendelea kupewa fedha kidogo na kukosa uwekezaji," alieleza.

Aliwashauri wakulima wadogo wajengewe taratibu za udhamini kwa mikopo ya benki kwa kuwekewa dhamana ya hata kufikia asilimia 50 ili kuondoa dhana ya kwamba ni kundi la kibiashara lisilokopesheka na mikopo yao

iwe na ada (fee) ya asilimia moja kwa mwaka ili mikopo hii iwe ndiyo mikopo ambayo watu wanaweza kuimuda katika soko. Justine alisema iwepo ari ya kuinga mkono mipango, fikira na mawazo ya watu wa vijijini na uwepo moyo wa kukubali kuzijaribu njia, namna, huduma na mipango bunifu au mpya vina-vyolenga kubadili maisha vijijini.

HABARI KIMATAIFA

Bomu laua watu 63, kujeruhi 180

KABUL, Afghanistan

BOMU limelipuka katika ukumbi wa harusi katika mji mkuu wa Afghanistan, Kabul na kuwaua takriban watu 63 na kuwajeruhi zaidi ya 180.

Walioshuhudia waliambia BBC kwamba mlipujaji wa kujitolea muhanga alijilipua wakati wa sherehe hiyo ya harusi.

Mlipuko huo ulitokea saa nne na dakika 40 saa za Afghanistan katika eneo lililopo magharibi mwa mji

Kwa takriban dakika 20 ukumbi huo ulikuwa umejaa moshi.

ulio na rai wengi Waislamu wa dhehebu la Kishia. Kundi la Taliban limekana kwamba ndilo lililohusika na shambulio hilo. Hakuna kundi jingine lolote lililokiri kutekeleza shambulio hilo.

Wapiganaji wa Kiislamu kutoka dhehebu la Sunni, ikiwamo kundi la Taliban na kundi la wapiganaji wa Islamic State mara kwa mara wamekuwa wakiwalenga Waislamu wa Hazara wa dhehebu la Shia walio wachache nchini Afghanistan na Pakistan.

Waziri wa masuala ya ndani nchini Af-

ghanistan amethibitisha vifo hivyo saa chache baada ya bomu hilo kulipuka. Picha zilizosambazwa katika mitandao ya kijamii zilionyesha miili ikiwa imetapakaa, huku viti na meza zikiwa zimepindukia.

Harusi za Afghanistan huruhusu mamia ya wageni ambao hukongamana katika kumbi kubwa ambapo wanaume hutengwa na wanawake na watoto.

Mgeni mmoja kwa jina Mohammad Farhag alisema kwamba alikuwa katika eneo la wanawake wakati aliposikia mli-

puko mkubwa katika eneo la wanaume.

"Kila mtu alikimbia nje akipiga kelele na kulia," alikiambia chombo cha habari cha AFP.

"Kwa takriban dakika 20 ukumbi huo ulikuwa umejaa moshi. Karibu kila mtu katika eneo la wanaume ni aidha wamekufa au kujeruhiwa. Sasa saa mbili baada ya mlipuko, wanaendelea kutoa miili ndani ya ukumbi huo."

Muhudumu mmoja wa chakula, Sayed Agha Shah alisema kwamba kila mtu alikuwa akikimbia baada ya mlipuko huo. **BBC**

Mteja aua mhudumu mgahawani

PARIS, Ufaransa

MHUDUMU mmoja wa mgahawa mjini Paris amepigwa risasi hadi kufa na mteja ambaye amedaiwa kwamba alikuwa amekasirishwa kwa kuwa 'sandwich' yake haikuandaliwa haraka iwezekanavyo.

Maofisa wa polisi wanasema kwamba uchunguzi umeanzishwa baada ya tukio hilo siku ya Jumatatu jioni mashariki mwa eneo la Le-Grand. Mshukiwa alitoroka katika eneo hilo na hajapatikana.

Wafanyakazi wa ambulance walijaribu kuokoa maisha ya mhudumu huyo ambaye alikuwa amepigwa risasi katika bega lake, lakini alifariki papo hapo.

Wenzake waliwaambia maofisa wa polisi kwamba mteja huyo alikuwa na hasira katika duka hilo la Pizza na Sandwich kutokana na muda mrefu ambao ilichukua kuandaliwa.

"Inasikitisha", mwanamke mmoja mwenye umri wa miaka 29 alikiambia chombo kimoja cha habari nchini Ufaransa. **BBC**

Jeshi la UN lashambulia

RIPOLI, Libya

UMOJA wa Mataifa umesema leo kuwa kikosi cha kijeshi Mashariki mwa Libya kimeharibu uwanja wa ndege wa kiraia kwa kufanya mashambulizi ya anga katika eneo la Magharibi mwa nchi hiyo.

Wiki iliyopita, kikosi hicho cha jeshi la LNA kilisema kuwa mara mbili kilishambulia uwanja wa ndege wa Zuwara, mji ulioko Magharibi mwa Tripoli kwa mabomu na kusema kililenga jengo la kuegesha ndege linalotumiwa na Uturuki.

Mashambulizi hayo ni sehemu ya kampeni ambayo kwa sasa imeingia mwezi wa tano ya kujaribu kuchukuwa mamlaka ambayo yamo mikononi mwa serikali inayotambulika kimataifa.

Kikosi hicho cha LNA kinaongozwa na Khalifa Haftar katika eneo la Mashariki mwa nchi hiyo. **DW**



Wahudumu wa vituo vya afya wakiwabeba waliojeruhiwa kwa mlipuko wa bomu kuwapeleka hospitali, wakati wa sherehe ya harusi mjini Kabul nchini Afghanistan. **PICHA: BBC**

Maelfu ya waandamanaji waitega serikali kukusanyika Hong Kong

HONG KONG, China

MAELFU ya wakazi wa Hong Kong wamekusanyika katika bustani ya Victoria Park, na kuwabainishia maofisa wa serikali jinsi wanavyoingwa mkono na wananchi na wanaweza kuandamana kwa amani.

Wakazi mbalimbali ikiwamo wazee wa familia wanajiunga na wanaharakati vijana na wengine wenye msimamo mkali katika maandamano hayo. Waandalizi wanakadiria watu wasiopungua milioni mbili wanashiriki katika maandamano hayo, idadi ambayo ni kubwa zaidi kuwahi kushuhudiwa tangu mwaka 1997 katika maandamano jimboni humo.

Polisi imeruhusu watu wakusanyika lakini wasiandamane. Waandamanaji wameipuuza amri hiyo, wameteremka

kwa wingi kati kati ya Jiji la Hong Kong licha ya mvua kali.

"Ikiwa mbinu za Beijing na Hong Kong ni kuona vuguvugu letu linadhooifika, wamekosea..." hatutochoka." amesema Bonnie Leung wa shirika linalopigania haki za raia-CHRF.

Waandamanaji wanasema wamepania kuionyesha serikali hawatoachilia mbali madai yao matano ikiwa ni pamoja na kubatilisha muswaada wa sheria kuhusu kuhamishiwa China wahalifu na uchunguzi huru, kuhusu matumizi ya nguvu ya polisi. Waandamanaji wanadai pia kiongozi wa serikali ya jimbo hilo Carrie Lam ajiuzulu.

"Tutabakia hapa hapa, tutasimama kidele hadi watujibu. Kwa pamoja tuna nguvu zaidi," anasema mwanafunzi Harles Ho. Kijana huyo wa miaka 20 anasema mvua

kali haitobadilisha msimamo wao.

Katika wakati ambapo matumizi ya nguvu yalighubika maandamano yao mnamo wiki za hivi karibuni, maandalizi ya maandamano ya leo yanatarajiwa kudhihirisha kuwa wakazi wa Hong Kong wanaweza kuandamana kwa amani.

Waandamanaji shupavu walikosolewa wiki hii baada ya maandamano katika uwanja wa ndege wa kimataifa kumalizikia kwa mapigano dhidi ya polisi wa kuzuia fujo. Waandamanaji hao waliwazuia abiria wasisafiri na baadaye kuwavamia watu wawili waliokuwa wakiwatuhumu kuwa majasusi wa Serikali Kuu ya China.

Vuguvugu la maandamano limeanza Juni 9 iliyopita katika jimbo hilo la Hong Kong lililokuwa zamani likisimamiwa na Uingereza. **DW**

Waliofariki dunia ajali ya lori Morogoro wafikia 95

Na Mary Geoffrey

IDADI ya watu waliopoteza maisha kufuatia ajali ya moto wa lori la mafuta iliyo-tokea Morogoro Agosti 10, imeongezeka na kufika 95 baada ya majeruhi mwingine aliyekuwa amelazwa Hospitali ya Taifa Muhimbili (MNH) kufariki dunia jana.

Kufuatia vifo hivyo, idadi ya wagonjwa waliobaki ni 20 kati ya 46 waliokuwa wamefikishwa Muhimbili kupatiwa mat-

ibabu.

Mkuu wa Kitengo cha Mawasiliano MNH, Aminiel Aligaesha, alimtaja aliye-fariki dunia kuwa ni Rajabu Ally (32).

Pia majeruhi mwingine kutoka Morogoro alifikishwa hospitalini hapo jana mchana baada ya kupata rufani.

Aligaesha alisema kwa sasa majeruhi wamebaki 20 na wote wako katika wodi ya uangalizi maalum (ICU).

Alisema madaktari wanaendelea ku-

fanya jitihada kuokoa maisha ya majeruhi hao. Mkuu huyu wa mawasiliano alisisitiza watu kuendelea kuchangia damu kwa ajili ya majeruhi hao na wagonjwa wengine wenye uhitaji.

Idadi hiyo ya waliopoteza maisha inatokana na ajali ya lori lililokuwa limebeba tanga la mafuta ya petroli, kuanguka eneo la Msamvu mkoani Morogoro na baadaye kulipuka wakati baadhi ya wananchi wachota mafuta yaliyokuwa yanamwagika.

Lori mafuta lateketea, laua, kujeruhi dereva

INATOKA UK. 5

kwenye mchanga, huku anawaka moto mwilini, lakini konda wake alikuwa ameshapoteza maisha," alisema Shija. Naye dereva wa gari hilo, Ibrahimu Issa, alisema ajali hiyo ilitokea wakati akimk-wepa dereva wa gari dogo aina ya Toyota Voltz, ambaye alikuwa anajaribu kupita bila ya kuchukua tahadhari na kusababisha gari hilo kuanguka mtaroni na kuwaka moto papo hapo.

Hata hivyo, alisema baada ya gari kuanguka liliwaka moto kisha kuvunja kioo cha mbele cha gari na kuruka, na kwamba alipofika chini alivunjika mguu wa kushoto na kuanza kujigalagaza kwenye mchanga kuzima moto, na kuongeza kuwa utingo wake alipoteza maisha.

Kamanda wa Zimamoto na Uokoaji, Duma Mhamedi, alisema ili kuzuia majanga ya moto, ni vema wananchi wawe wanatoa taarifa kwa wakati, na kucha tabia ya kupiga picha kwa kutumia simu na kusambaza mitandaoni.

Kamanda wa Polisi mkoani Shinyanga, Richard Abwao, alithibitisha kutokea kwa ajali hiyo, na kusema chanzo cha ajali hiyo ni dereva wa gari dogo kuendesha kwa mwendokasi, ambaye alilipita lori lilo na kisha kuligonga kwa nyuma.

Mwanafunzi ajiua kwa risasi

Na Cynthia Mwilolezi, ARUSHA

MWANAFUNZI wa kidato cha pili Shule ya Sekondari Meru ya jijini Arusha, Faisal Ibrahimu (19), mkazi wa Kata ya Kati mkoani Arusha, amejua kwa kujipiga risasi.

Kamanda wa Polisi Mkoa wa Arusha, Jonathan Shana, alisema mwanafunzi huyo alijipiga risasi ya bunduki aina ya Rifle Winchester, mali ya baba yake Salim Ibrahimu (56).

"Majira aliyojiua Agosti 18, mwaka huu, saa 11: 00 alfajiri, ambapo alijipiga kwenye paji la uso akiwa chumbani kwake kwenye nyumba za Shirika la Nyumba za Taifa zilizopo eneo la soko kuu katika Kata ya Kati wanakoishi na wazazi wake," alisema.

Alisema chanzo cha mauaji hayo ni msongo wa mawazo uliotokana na matumizi ya dawa za kulevya.

Shana alisema mwili wa marehemu umehifadhiwa katika Hospitali ya Mkoa Mount Meru ukisubiri uchunguzi zaidi wa madaktari.

Alitoa wito kwa kampuni, taasisi na watu binafsi kutumia silaha kwa umakini na sehemu sahihi ili kuepusha madhara.

Alisema watawafutia umiliki watu wote watakaotumia silaha kinyume cha utaratibu na watakaobainika kushindwa kuzitunza kwa usahihi.



Sehemu ya Barabara ya Samora, ikiwa imefungwa kwa ajili ya maonyesho ya nne ya bidhaa za wajasiriamali ya-nayoendelea, jijini Dar es Salaam jana, ambayo yamekuwa fursa wakati wa mkutano wa SADC. **PICHA: JOHN BADI**

Serikali yaagiza kampuni kulipa ushuru

INATOKA UK. 5

Geita kwa kuongoza kitaifa katika ukusanyaji wa fedha nyingi na usimamizi mzuri wa miradi mbalimbali ya maendeleo.

Pia alipongeza GGM kwa kusaidia kutekeleza miradi mbalimbali ya jamii katika halmashauri zote za Mkoa wa Geita na kuongeza kuwa GGM imekuwa ni kinara katika uchangiaji wa mapato na katika mambo mengi mazuri, na yote haya ni kutokana na juhudi zilizofanywa kutokana na ushirikiano kati ya GGM na Serikali ya Mkoa wa Geita.

Gbriel alibainisha kuwa tangu soko kuu la dhahabu lifunguliwe katika halmashauri hiyo mkoani Geita, halmashauri hiyo imekusanya zaidi ya Sh. milioni 200 zilizotokana ushuru wa huduma, na kuwa hiyo imetokana na usimamizi makini kwenye soko la dhahabu,

mkuu huyo aliwashukuru viongozi wa Mkoa wa Geita na kuwataka kujenga uvumilivu maana kwenye fedha kuna la-wama na maneno mengi, na kuwaambia kuwa iwapo kuna mtu ana taarifa zozote za matumizi mabaya ya fedha za umma aziwasilishe Takukuru kwa uchunguzi.

Awali Mkurugenzi Mtendaji wa GGM, Richard Jordinson, alisema kuwa kampuni hiyo imepanga kutumia kiasi cha shilingi za bilioni 9.2 kutekeleza miradi ya kijamii kwa jamii zinazozunguka mgodi mpango kazi wa mwaka 2019/2020.

"Tunajivunia mafanikio haya makubwa na tunaamini katika kufanya kazi pamoja na jamii inayotuzunguka ili kuwa na uwajibikaji pamoja na kutekeleza na kutimiza miradi ya yetu yenye kuleta tija kwa jamii," alisema Jordinson.

Alisema kuwa GGM imetia saine hati ya makubaliano na halmashauri hizo kushiria mwanzo wa utekelezaji wa miradi

ya jamii kwa mwaka 2019 chini ya mpango wa kampuni wa uwajibikaji katika jamii kwa ajili ya utekelezaji wa miradi ya mbalimbali afya, mazingira, elimu, kilimo na miundombinu.

Pia aliongeza kuwa kampuni hiyo inakusudia kuacha alama na thamani kwa wadau na wakazi wa Mji wa Geita na Taifa kwa ujumla kupitia uchimbaji wa madini ya dhahabu uwekezaji wa moja kwa moja, ajira na kodi zitokanazo na mapato yanayopatikana kupitia sekta ya madini.

Jordinson alisema kampuni hiyo itaendelea kuunga mkono jitihada za serikali ya Tanzania kwa kutekeleza miradi endelevu katika maeneo ya kimkakati yaliyoainishwa na mpango wa serikali wa miaka mitano dira ya maendeleo ya mwaka 2025 na malengo endelevu ya mwaka 2030 pia kampuni hiyo itaendelea kushirikiana na halmashauri za Geita pamoja na jamii inayozunguka GGM.

TANGAZO

MATANGAZO MCHANGANYIKO

VIWANJA / MASHAMBA

SHAMBA NYUMBA INAUZWA
Shamba ekari 13 lililopo Vikuruti barabara iendayo Bagamoyo lina matunda, maji ya dawasco na Kisima Kirefu. Piga simu: 0767 237404, 0715 237 404 na 0767 856900.

NAFASI ZA KAZI

Nafasi za Kazi
Anahitajika - Mhasiibu
Sifa - Awe Mwanamke
Elimu - Diploma
Ofisi yetu ipo Posta - Dar es Salaam
Kwa Mawasiliano :- 0715 - 885 533

NIPASHE NI JIBU LAKO
NJOO UTANGAZE NASI BIDHAA YAKO KWA BEI NAFUU SANA
Tutumie E-mail: advertise@guardian.co.tz,
au piga simu: 0767 223311

PLOTI HEKARI MBILI INAUZWA MTONI KIJICHI-WILAYA YA TEMEKE

Ploti hekari mbili inauzwa Mtoni
Kijichi-wilaya ya temeke inafaa kwa biashara yeyote kubwa inafaa kwa kanisa na msikiti.
Mawasiliano namba : 0778 742 848

KUPOTELEWA NA KADI ZA MAGARI

AZAN SAID SALUM ANATANGAZA KUPOTELEWA NA KADI ZA MAGARI GARI AINA YA SCANIA YENYE NAMBA ZA USAJILI T 323 BMH YENYE CHASSIS NO 5118068 NA ENGINE NO 6245899 TAARIFA YA POLISI KAH/TR/RB/621/2019 NA GARI AINA YA SCANIA YENYE NAMBA ZA USAJILI T 243 BMH CHASIS NO 5118090 NA ENGINE NO 6245931
KWA YEYOTE ATAKAYEZIONA ATOE TAARIFA KITUO CHOCHOTE CHA POLISI TAARIFA YA POLISI: KAH/TR/RB/622/2019

KUPOTELEWA NA KADI YA PIKIPIKI

WUZHOU ANATANGAZA KUPOTELEWA NA KADI YA PIKIPIKI AINA YA HONLOG YENYE NAMBA ZA USAJILI MC 359 CCK CHASSIS NO * LJEPCL67JA01630* A ENGINE NO 157FMI*JXA53314
KWA YEYOTE ATAKAYEZIONA ATOE TAARIFA KITUO CHOCHOTE CHA POLISI TAARIFA YA POLISI KGG/RB/312/2019

Kwa Habari Motomoto usikose Gazeti lako la Nipashe kila siku Tupigie 0767 223 311

Nipashe

www.ippmedia.com

MWANGA WA JAMII

NEWSPAPER
CLASSIFIED ADVERTISEMENT

OFISI ZA MATANGAZO
MIKOCHE NI INDUSTRIAL AREA,
PO.BOX 31042, DAR ES SALAAM. MOB: +255 - 745 700 710.
E-mail: advertise@guardian.co.tz, website: www.ippmedia.com

TAHADHARI: Wasomaji wanatakiwa kuuliza na kuchukua ushauri sahihi kabla ya kutuma fedha, au kuingia katika gharama yoyote kati yake na mtangazaji THE GUARDIAN LIMITED hawatahusika kwa malipo au manunuzi yoyote kati ya muuzaji na mnunuzaji kwa matangazo yaliyochapishwa katika gazeti hili.



COUTINHO ATUA BAYERN MUNICH

MUNICH, Ujerumani

BAYERN Munich wamethibitisha usajili wa kiungo wa Brazil, Philippe Coutinho kutoka Barcelona.

Nyota huyo aliwekwa nje ya kikosi cha Barcelona kilichocheza na Athletic Bilbao kwenye mchezo wa kwanza wa Ligi Kuu ya Hispania, La Liga, usiku wa juzi kwa sababu alikuwa akihusishwa na kuachana na timu hiyo na hatimaye Bayern imethibitisha kumnasa.

Kiungo mshambuliaji huyo wa zamani wa Liverpool amejunga na Bayern Munich kwa mkopo wa msimu mmoja wenye makubaliano ya kumnunua jumla. Katika taarifa ya Bayern Munich iliyotumwa kwenye Twitter ya klabu hiyo, ilisomeka hivi: "FC Bayern na FC Barcelona zimefikia makubaliano ya kimsingi kwa ajili ya usajili wa Coutinho kwa mkopo, huku kukiwa na kipengele cha kumsajili jumla. Mambo mengine yatafuata."

Coutinho anatazamiwa kutua Munich siku chache sijazo kwa ajili ya kukamilisha vipimo vya afya na kusaini mkataba rasmi katika klabu yake mpya.

Mwenyekiti wa klabu ya Bayern Munich, Karl-Heinz Rummenigge alisema: "Jina halijalishi, kinachojalisha ni uwezo. Tumekuwa tukimfuatilia kwa muda sasa."

Kwenye kipindi chote cha dirisha hili la majira ya joto, Coutinho amekuwa akihusishwa na mpango wa kuondoka kwenye kikosi hicho cha Liverpool kabla ya sasa kuthibitishwa atakwenda kukipiga Bundesliga msimu huu.

Kaka afunguka Pogba kuondoka Man United

LONDON, England

KAKA wa mchezaji wa Manchester United, Paul Pogba, Mathias Pogba amedai lolote linaweza kutokea kuanzia sasa hadi dirisha kubwa la uhamisho litakapofungwa kwingineko barani Ulaya na mdogo wake anasubiri ofa ya Real Madrid.

Hata hivyo, Mathias amesisitiza mdogo wake ataendelea kuitumikia Manchester United kwa

moyo mmoja akitolea mfano wa nyota wa PSG, Neymar ambaye anasubiri uhamisho wa kurudi Hispania huku akitakiwa na Barcelona na Real Madrid.

Man United imeendelea kuisisitiza haina mpango wa kumuza staa huyo wa kimataifa wa Ufaransa ambaye mwanzoni mwa dirisha lililofungwa akiwa nchini Japan alidai kwamba anataka kupata changamoto mpya nje ya Manchester United.

Staa huyo wa kimataifa wa Ufaransa moja kati ya ndoto zake ni kucheza katika klabu ya Real Madrid akipigiwa upatu na Kocha Zinedine Zidane ambaye anamtaka staa huyo kwa nguvu zote.

Man United inaweka ngumu kumtoa Pogba kwa sababu kwa sasa haitaweza kusajili mchezaji yeyote wa kuziba pengo lake baada ya dirisha la Uingereza kufungwa.



Pochettino: Eriksen ataondoka Spurs

LONDON, England

KOCHA Mkuu wa Tottenham Hotspur, Mauricio Pochettino, ameweka wazi waweza kumkosa mchezaji wao, Christian Eriksen ndani ya mwezi huu.

Spurs wamemwekea Eriksen ofa mpya ya mshahara wa pauni 200,000 kwa wiki, lakini kiungo huyo ameweka wazi bado hayupo tayari kuanza mazungumzo ya mkataba mpya. Pochettino alisema lolote linaweza kutokea kwa sababu si yeye ambaye anataka liwe, la-

kini muda mwingine lazima mambo yafanyike.

"Bado tunatakiwa kuisubiri mpaka Septemba 22, hakutakuwa na mabadiliko makubwa ambayo yataleta matatizo kwetu, tunaweza kubadilisha mawazo na mchezaji akabadilisha mawazo yake, kwa muda huu ni ngumu kusema moja kwa moja tusembiri Septemba ifike," alisema.

Aliongeza timu yake bado haijatulia kama ambavyo anataka iwe, lakini bado anafanyia kazi ili kuhakikisha suala hilo linakamilika ifikapo Septemba 2.

HABARI MICHEZO

Sancho agombewa Man Utd, City

LONDON, England

MCHEZAJI Jadon Sancho ameripotiwa kwamba ataachana na Borussia Dortmund mwishoni mwa msimu huu na jambo hilo limeshaanza kuwaingiza vitani wababe wawili wa Ligi Kuu England, Manchester United na Manchester City wakiwanzia saina yake.

Taarifa za kutoka Ujerumani zinadai kwamba Dortmund wameshaanza mchakato wa kutafuta mbadala wa Mwingereza huyo baada ya kukubaliana na ukweli kwamba atawaacha mwishoni mwa msimu.

Kwa mujibu wa Daily Mail, Sancho ataigharimu timu itakayohitaji saina yake zaidi ya pauni milioni 100.

Man United walihitaji huduma ya winga huyo wa Kingereza na walijaribu kufanya hivyo kwenye dirisha la kiangazi huko Ulaya kabla halijafungwa upande wa England.

Man City nao wamekuwa wakimfutulia kwa karibu mchezaji huyo aliye-wahi kuwa kwenye kikosi chao kabla ya kumpiga bei kwenda Dortmund kwa pauni milioni saba mwaka 2017.



SOLSKJAER ATAKA SANCHEZ ABAKI UTD

MANCHESTER, England

KOCHA wa Manchester United, Ole Gunnar Solskjaer, amesema kuwa anataka mshambuliaji wake, Alexis Sanchez abaki ndani ya kikosi hicho.

Solskjaer awali alikuwa anaonekana kutokuwa na mpango na mchezaji huyo ambaye tangu kutua pale Old Trafford aki-tokea Arsenal ameshindwa kuwika.

Sanchez amekuwa akihusishwa na kwaniwa na timu za Italia na inaonekana hana nafasi ya kucheza ndani ya kikosi cha kwanza United.

Dirisha la Ulaya litakavyofungwa Septemba 2 na huenda likamhusu licha ya mshahara kuwa kikwazo.

"Alexis ni mchezaji mzuri, ana weledi amerejea kufanya kazi na sisi ni sehemu ya kikosi chetu na tuna mpango naye, hatuna washambuliaji wengi, hivyo atatufaa ndani ya kikosi," alisema.

Mo Salah kuweka rekodi ya mshahara

LIVERPOOL, England

KLABU ya Liverpool imeripotiwa kutaka kumfanya supastaa wao, Mohamed Salah kuwa mmoja wa wanasoka wanaolipwa mshahara mkubwa kwenye Ligi Kuu ya England.

Wakifahamu wazi kwamba mshambuliaji wao huu huu unaweza kuwa msimu wa mwisho kucheza kwenye Ligi Kuu England na kisha kuondoka mwakani, Liverpool sasa wamepanga kumbakiza kwa ushawishi wa kutumia fedha.

Kinachoripotiwa ni kwamba

wakali hao wa Anfield wamepanga kumpa Mo Salah mshahara wa pauni 430,000 kwa wiki ili aendelee kubaki kwenye kikosi chao kwa muda mrefu.

Salah amekuwa mmoja wa vinara wa mabao kwenye Ligi Kuu England tangu alipojiunga na Liverpool mwaka 2017, akishinda Kiata cha Dhahabu kwa misimu yote miwili iliyopita, akifunga mabao 72 katika mechi 107 alizocheza kwenye michuano yote.

Kwa mujibu wa The Sun, Real Madrid wameonyesha dhamira ya dhati ya kuhitaji saina ya mshambuliaji huyo na walitaka kumnasa kwe-

nye majira haya ya kiangazi kabla ya kuamua kuliweka kando jambo hilo wakisubiri dirisha la majira ya kiangazi la mwakani.

Mkataba wa sasa wa Salah na Liverpool, alisaini tena mwaka 2018, lakini wababe hao wanataka kumbosheha zaidi mshahara wake ili asishawishike kuhama Anfield. Jioni ya juzi Jumamosi, Liverpool walitara-rajia kumenyana na Southampton huko St Mary's kwenye mchezo wa Ligi Kuu England, huku wakiwa na mzuka wa kutoka kuichapa Chelsea kwenye UEFA Super Cup Jumatano iliyopita.



DONDOO ZA SOKA MAGAZETI YA ULAYA



ZIDANE: SITAKI TENA BALE AONDOKE REAL

●●● Gareth na kila mmoja hapa anakwenda kuonyesha thamani ya jezi ya klabu hii na anastahili...

MADRID, Hispania

ZINEDINE Zidane amesema kwamba Gareth Bale "atabakia" Real Madrid baada ya mchezaji huyo wa kimataifa wa Wales kumtengenezea bao la ufunguzi Karim Benzema wakati wakiibuka na ushindi wa mabao 3-1 dhidi ya Celta Vigo juzi, Jumamosi.

Bale alianzishwa kwenye mchezo huo baada ya kuhusishwa na mpango wa kuondoka klabuni hapo kipindi hiki cha majira ya joto, lakini Zidane alisisitiza kwamba mara zote alikuwa na mpango wa kumchezesha Bale.

"Atabakia na wote tunafikiria kuhusu jambo hilo ambalo ni chanya kwetu," alisema Zidane.

"Majeraha kwa Eden Hazard iliku-

wa bahati mbaya kwetu, lakini hakikubadilisha mpango wa kumtumia Bale.

"Gareth na kila mmoja hapa anakwenda kuonyesha thamani ya jezi ya klabu hii na kuonyesha kwa nini anastahili kuivaa."

Bale alishamjaribu golikipa wa Celta, Ruben Blanco kwa shuti kali kabla ya kumtengenezea pande zuri Benzema ambaye alifunga bao dakika ya 12.

Celta walijibu haraka mashambulizi na walionekana kama wangesawazisha, lakini bao la Brais Mendez lilikataliwa na teknolojia ya maamuzi ya video.

Toni Kroos aliongeza bao la pili kwa Real akifunga kwa shuti kutoka umbali wa yadi 25, muda mfupi baada ya Luka Modric kutokewa nje kwa kadi nyekundu kwa kumchezea vibaya Denis Suarez.

Baada ya kubakia wachezaji 10 kwenye dimba la Municipal de Balaidos, Real walifunga bao la tatu wakati Lucas Vazquez alipomalizia vizuri pasi ya dakika za mwisho.

Bao la kufutia machozi kwa Celta lilifungwa na Iker Losada aliyetokea benchi, baada ya kumzidi akili golikipa, Thibaut Courtois.

Mabingwa wa Ligi Kuu ya Hispania, La Liga, Barcelona walipoteza kwenye mchezo wao wa kwanza Ijumaa baada ya kufungwa bao 1-0 na Athletic Bilbao.

ZISIKUPITE

INTER YAJIAMI KWA SANCHEZ

INTER Milan inatumai kuinasa saina ya mshambuliaji Alexis Sanchez kwa mkataba wa mkopo wa muda mrefu na inajiamini itakubaliana mpango huo na Manchester United na tayari miamba hiyo ya Old Trafford imemruhusu mchezaji huyo kufanya mazungumzo na Waitaliano hao. *(Mail on Sunday)*

ERIKSEN AANDALIWA DAU REAL

REAL Madrid itatoa ofa ya pauni milioni 60 kwa kiungo wa Tottenham, Christian Eriksen. Mdenmark huyo mwenye umri wa miaka 27, anaweza kuondoka kabla ya dirisha la usajili Hispania kufungwa Septemba 2, mwaka huu. *(Sun on Sunday)*

MADRID KUMRUDIA POGBA

REAL Madrid inajiamini kujaribu bahati yao ikitumia uhusiano wa Paul Pogba, 26, na Manchester United katika mpango wao wa kuendeleza lengo la kuipata saina ya kiungo huyo Mfaransa. *(Sunday Times)*

COUTINHO KUIJAZA NOTI LIVER

LIVERPOOL inaweza kuingiza pauni milioni 18 kama mshambuliaji wao wa zamani Mbrasil Philippe Coutinho, 27, atajiunga na Bayern Munich kwa mkopo akitokea Barcelona. *(Mail on Sunday)*

STURRIDGE NJIA PANDA

DANIEL Sturridge, yupo katikati ya vita ama ajiunge na Trabzonspor ya Uturuki au Monaco ya Ufaransa. Nyota huyo wa England ni mchezaji huru tangu aachwe na Liverpool Juni mwaka huu. *(Sunday Express)*

EVERTON YAITIWA RIBERY

EVERTON imepewa ofa ya kumsajili winga wa zamani wa Ufaransa, Franck Ribery, 36, ambaye yupo huru baada ya kuondoka Bayern Munich baada ya kuitumikia miamba hiyo ya Bundesliga kwa miaka 12. *(90Min)*

SANCHES KUTIMKA BAYERN

KIUNGO Mreno Renato Sanches, anataka kuondoka Bayern kwa kukosa nafasi. *(Sport1 - in German)*

OZIL MLANGO WAZI DC UTD

MESUT Ozil, 30, bado anaweza kuondoka Arsenal na kujiunga na DC United kama miamba hiyo ya Ligi Kuu Marekani (MLS), inaweza kufanikisha uhamisho huo. *(Daily Star Sunday)*

BALOTELLI HAKIJAELEWEKA

MSHAMBULIAJI wa zamani wa Manchester City na Liverpool, Mtaliano Mario Balotelli, 29, yupo katika hatihati ya kujiunga na klabu ya Brescia ya Serie A. *(La Gazzetta, via Sun)*

BOATENG AFUNGUKA UNITED

KIUNGO wa Barcelona na Ghana, Kevin-Prince Boateng, 32, amesema angeweza kuichezea Manchester United kwa miaka 10 kama mtazamo wake ungekuwa mzuri tangu awali katika wasifu wake kikazi. *(Goal)*

BOLASIE AWANIWA UTURUKI

WINGA wa Everton, Yannick Bolasie, 30, yupo tayari kuondoka hapo Goodison Park, wakati huu miamba ya Uturuki, Besiktas na Trabzonspor ikivutiwa na nyota huyo wa kimataifa wa Congo. *(Sun on Sunday)*

HABARI MICHEZO

Uganda U-15 wadaiwa vijeba

Na Mwandishi Wetu, ASMARA

LICHA ya kupata ushindi wa mabao 3-0, kikosi cha Uganda U-15 huenda kikakutana na adhabu baada ya Ethiopia kuwasilisha malalamiko kuwa wapinzani wao hao wali-chezeshwa wachezaji wenye umri mkubwa.

Taarifa kutoka katika Kamati ya Mashindano ya Baraza la Soka la

Afrika Mashariki na Kati zimeeleza kuwa imepokea malalamiko kutoka kwa Ethiopia na inayafanyia kazi kabla ya kutoa uamuzi kuhusu rufani hiyo.



Mwenyekiti wa

Kamati ya Mashindano hayo, Doris Petra, alisema wachezaji wa Uganda ambao wamedaiwa kuwa na umri mkubwa, hawatasimamishwa, lakini watakapobainika kwamba wamedanganya umri, hatua kali zitachukuliwa.

Petra alisema kuwa kamati yake haitakaa kimya kwa udanganyifu huo, na inajipanga kuchukua hatua kwa timu zote ambazo zimeleta wachezaji wakubwa katika michuano hiyo inayofanyika kwa mara ya kwanza.

"Tumepokea malalamiko haya, tunayafanyia kazi kwa kushirikiana na Kamati ya Utendaji ya Cefafa, tunaamini uamuzi utafanyika kwa kuzingatia kanuni na sheria za mashindano haya, tunajua viongozi walikubaliana kuleta wachezaji watoto kwa ajili ya kufikisha malengo yetu ya kuendeleza soka katika ukanda wetu," alisema kiongozi huyo.

Mtibwa: Lipuli bado haisomeki

Na Shufaa Lyimo

BENCHI la ufundi la Mtibwa Sugar limesema mchezo wao wa kwanza wa Ligi Kuu Bara msimu huu dhidi ya Lipuli FC utakuwa mgumu kwa kuwa hawakubahatika kuwasoma kwa namna yoyote wala kubaini aina ya nyota wapya waliowasajili.



Akizungumza na Nipashe jana, Kocha Mkuu wa timu hiyo, Zuberi Katwila (pichani), alisema, mchezo huo

utakuwa mgumu na wenye ushindani, kutokana na kwamba hajausoma aina ya uchezaji wa Lipuli, pamoja usajili walioufanyia.

"Mchezo wetu na Lipuli utakuwa mgumu kwa sababu sijaona usajili wao vile vile sijabahatika kuwaona wakicheza mchezo wa kirafiki," alisema Zuberi.

USAJILI SPRITE BBALL KINGS 2019 'WATETEMESHA' DAR

Na Mandishi Wetu

MICHUANO ya Sprite Bball Kings 2019, inatarajiwa 'kute-temesha' medali ya michezo nchini, baada ya timu kibao kujitokeza kujisajili kwa ajili ya kushiriki kinyang'anyiro hicho kinachoandaliwa na EATV, EA Radio kwa kushirikiana na kinywaji cha Sprite.

Wakati wa ufunguzi wa michuano hiyo, uliofanyika Jumamosi iliyopita katika viwanja vya Mlimani City, jumla ya timu 39 zimejisajili ushiriki michuano hiyo inayotarajiwa kutimua vumbi hivi karibuni huku zoezi hilo la usajili likitarajiwa kuendelea tena leo.

Aidha, wimbo maalum wa michuano ya Sprite Bball Kings 2019 ulioandaliwa na G Nako 'Warawara', Frida Amani na Chemical, ulizinduliwa Jumamosi mbele ya wageni waalikwa na mamia ya watu waliojitokeza.

Akifungua rasmi michuano hiyo ambayo huu ni msimu wa tatu kufanyika, mwakilishi kutoka Wizara ya Habari, Sanaa, Utamaduni na Michezo, Malinde Mahona, alisema serikali inatambua juhudi kubwa zinazofanywa na East Africa Tv, East Africa Radio na Kampuni ya Coca-Cola kupitia kinywaji chake cha Sprite kwa moyo wao wa kujitolea kukuza mpira wa kikapu nchini.

"Serikali ipo pamoja na nanyi, inatambua faida kubwa iliyopo kwenye michezo ndio maana inapoona watu wenye moyo kama Coca-Cola, East Africa Radio & East Africa Tv. Tunatoa pongezi sana,"

alisema Mahona.

"Pia tunawaomba wadau wengine wawekeze katika viwanda vya michezo ili tupate vijana ambao taifa zima linawaangalia, kwa hiyo kwa sasa vijana onyesheni vipaji vyenu katika mashindano haya."

Kwa upande wake, Mkurugenzi wa Umma na Mawasiliano wa Coca-Cola ambayo inazalisha kinywaji cha Sprite, Haji Mzee Ally, alisema: "Ahadi yetu kama Coca-Cola ni kuendelea kuwa mstari wa mbele hasa linapokuja suala la kuwasaidia vijana, katika kuendeleza vipaji vyao ambavyo vitaleta mabadiliko katika maisha yao.

"Tumelidhihirisha zaidi kupitia majukwaa mengine ya kuibua vipaji kama vile Coke Studio Afrika, East Africa Got Talent na mashindano ya Copa Coca-Cola."



Baadhi ya wachezaji wakiwa wamevalia uzi mpya wakati wa uzinduzi wa msimu wa tatu wa mashindano ya mpira wa Kikapu ya Sprite Bball Kings 2019 yaliyozinduliwa viwanja vya Mlimani City jijini Dar es Salaam mwishoni mwa wiki. **PICHA: GETRUDE MPEZYA**

Tanzania U-15, Uganda kazi ipo leo

Na Somoe Ng'itu, ASMARA

TIMU ya Soka ya Taifa ya umri chini ya miaka 15 (U-15), inatarajia kuanza kampeni ya kuwania ubingwa wa mashindano ya vijana ya Afrika Mashariki na Kati kwa kuwavaa yosso wenzao kutoka Uganda katika mechi ya Kundi B itakayochezwa leo kwenye Uwanja wa Asmara nchini Eritrea.

Uganda itashuka uwanjani leo ikiwa na morali wa ushindi wa mabao 3-0 katika mchezo wake wa kwanza dhidi ya Ethiopia wakati Tanzania inashuka dimbani kwa mara ya kwanza katika michuano hii.

Akizungumza na Nipashe jijini hapa, Kocha Mkuu wa timu ya Tanzania, Maalim Saleh, alisema kikosi chake kimejiandaa vema na kiko tayari kwa mechi hiyo ita-

kayochezwa kuanzia saa 10:30 jioni.

Saleh alisema amewaandaa vijana wake kuonyesha vipaji walivyonyavyo katika mashindano haya ambayo malengo yake ni kuendeleza soka katika Ukanda wa Afrika Mashariki na Kati.

Kocha huyo alisema hana majeruhi katika kikosi chake na kila mchezaji yuko sawa kimwili na kiakili kwa ajili ya kuwavaa wapinzani wao, Uganda.

"Tunamshukuru Mungu tuko salama, tumekuja kwa ajili ya kufanya vema na kuwapa nafasi wachezaji wetu kuonyesha uwezo wao, tumejiandaa kufanya vizuri dhidi ya wapinzani wetu Uganda," alisema kocha huyo.

Naye nahodha wa timu hiyo, Awadh Juma, alisema wachezaji wote wa timu hiyo wako tayari kwa ajili ya kupeperu-

sha vema bendera ya Watanzania katika mashindano hayo.

"Mimi kama nahodha wa timu hii nasema tumejiandaa vizuri, tumejipanga kufanya vizuri katika mechi yetu dhidi ya Uganda, tunawaahidi Watanzania hatutawaangusha," alisema nahodha huyo.

Mechi nyingine ya Kundi B katika mashindano hayo itakayochezwa mape-ma leo mchana itakuwa ni kati ya yosso wa Sudan Kusini dhidi ya wenzao kutoka Ethiopia.

Mashindano hayo yanayoshirikisha nchi 10 yataendelea tena kesho kwa Kenya kuikaribisha Burundi wakati Sudan itawavaa wenyeji Eritrea ambao walikubali kichapo cha mabao 2-1 kutoka kwa Burundi katika mechi ya ufunguzi.

Michenzo

Jumatatu Agosti 19, 2019

Nipashe

Zidane: Sitaki tena Bale aondoke Real

UKURASA 30



Mwekezaji wa Simba, Mohamed 'Mo' Dewji, akisherehekea na wachezaji wa timu hiyo kwa kunyanyua juu Ngao ya Jamii baada ya timu hiyo, kuitwaa juzi kwa kuifunga Azam FC mabao 4-2 kwenye mechi iliyopigwa Uwanja wa Taifa. **NA MPIGAPICHA WETU**

Simba: Sasa tukutane kwa Mkapa Jumapili

●●● Wakati mashabiki wakihesabu taji la kwanza, Aussems aahidi kufanya kweli huku akieleza...

Na Mwandishi Wetu

BAADA ya kuanza msimu kwa Ngao ya Jamii kufuatia kuichapa Azam FC mabao 4-2, mabingwa watetezi wa Ligi Kuu Bara, Simba wamesema kazi ndiyo imeanza na kuwaita mashabiki wake kujitokeza kwa wingi Uwanja wa Taifa Jumapili kwenye mechi ya Ligi ya Mabingwa Afrika dhidi ya UD Songo ya Msumbiji.

Simba ambayo imetwaa Ngao hiyo ya Jamii kwa mara ya tatu mfululizo na ya tano kwa ujumla wake, ilipata mabao yake kupitia kwa Msudan, Sharaf Eldin Shiboub aliyefunga mawili kipindi cha kwanza kabla ya viungo wenzake, Mzambia Clatous Chama na Mkenya Francis Kahata kuongeza mawili kipindi cha pili.

Hiyo inakuwa mara ya tano kwa Simba

kutwaa Ngao ya Jamii, baada ya mwaka jana wakiichapa Mtibwa Sugar 2-1, mwaka 2011 wakiifunga Yanga 2-0, mwaka 2012 wakiifunga Azam FC 3-2 na mwaka 2017 wakiwafunga tena mahasimu wao wa jadi, Yanga kwa penalti 5-4 baada ya sare ya 0-0.

Jumapili Simba itashuka dimbani katika mchezo wao wa marudiano wa Ligi ya Mabingwa ikiwa na kumbukumbu ya kulazimisha sare tasa ugenini kwenye mechi ya awali iliyo-pigwa Beira, Msumbiji.

Kocha wa Simba, Mbelgiji Patrick Aussems alieleza kuwa sasa akili yake ni katika mchezo dhidi ya UD Songo na kwamba maandalizi tayari yameanza akipania kuibuka na ushindi wa kishindo.

"Uzuri ni kwamba tutakuwa katika uwanja wetu mzuri wa nyumbani na mbele ya mashabiki wetu, maandalizi yanakwenda vizuri na tunaweza kufanya vizuri.

"Mipango dhidi ya Azam itakuwa tofauti na hata kikosi, hivyo mabadiliko ni lazima yafanyike," alisema.

Kwa upande wa Meneja wa timu hiyo, Patrick Rweyemamu, alisema, kinachotakiwa kwa sasa ni mashabiki kujitokeza kwa wingi.

Alisema vijana wameonyesha uwezo mkubwa katika mchezo uliopita, hivyo kinachofuata sasa ni dhidi ya UD Songo Taifa Jumapili.

"Kikosi kinaendelea na mazoezi kwa ajili ya mechi ya Jumapili, mashabiki mjitokeze kwa wingi kuwapa sapoti wachezaji wetu," alisema.

Zahera aponda kambi ya Yanga

Na Adam Fungamwango

BAADA ya kuwanyong'onyesha mashabiki wake kwa kuchapwa mabao 2-0 dhidi ya Polisi Tanzania siku ya Ijumaa, jana Yanga iliwarejeshea furaha kwa kuibanjua AFC Leopards ya Kenya bao 1-0 kwenye mechi ya kirafiki ya kimataifa iliyochezwa Uwanja wa Sheikh Amri Abeid jijini Arusha, huku Kocha Mwinyi Zahera akiponda timu kuweka kambi huko.

Hata hivyo, haikuwa rahisi kwa Yanga kupata ushindi huo na ilibidi isubiri dakika saba kabla ya mechi kumalizika, ndipo mamia ya mashabiki wa timu hiyo walipopagawa kwa furaha hadi mwisho wa mchezo.

Alikuwa ni Mkongomani Papy Tshishimbi aliyepeleka furaha Jangwani alipofunga bao pekee kwa kichwa akiunganisha mpira wa kona uliopigwa na Patrick Sibomana.

Hali ya uwanja pia haikuwa rafiki kwa timu zote kuonyesha soka safi na badala yake zililazimika kutumia mipira mirefu.

Hata hivyo, Kocha Mkuu wa timu hiyo, Zahera ameponda maandalizi hayo na kusema kuwa ilikuwa ni kupoteza muda bure.

"Tungeweza kuja Moshi na Arusha kucheza mechi kama hakuna matayarisho yoyote ile ya kimataifa kwa sababu huwezi kujiandaa kwenye viwanja vibovu kama hivi ni kupoteza wakati tu," alisema.

Alisema kuwa kwenye mechi ya marudiano dhidi ya Township Rollers watacheza kwenye kiwanja kizuri, hivyo anatarajia kuwa hawawezi kucheza kwa kiwango cha chini kama walivyocheza mechi hizo mbili.